

Makale türü: Araştırma makalesi		Article type: Research article
Geliş tarihi	19.08.2022	Submitted date
Kabul tarihi	20.12.2022	Accepted date
Elektronik yayın tarihi	31.12.2022	Online publishing date

Atıf Bilgisi / Reference Information

Yurtoğlu, N. (2022) İnönü Döneminde Türkiye’de Spor: İkinci Dünya Savaşı Sonrası Bir Araştırma (1946-1950). *Journal of History School*, 61, 4313-4351.

İNÖNÜ DÖNEMİNDE TÜRKİYE’DE SPOR: İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SONRASI BİR ARAŞTIRMA (1946-1950)

Nadir YURTOĞLU¹

Öz

Bu makale İnönü döneminin İkinci Dünya Savaşı sonrası spor faaliyetlerine yönelik hazırlanmıştır. Çalışma, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) bütçesi (1946-1950); BTGM faaliyetleri (1946-1950) olarak iki ana başlık halinde ele alınmıştır. Bu kurumun icraatları başta tablolar olmak üzere metin içerisinde belirtilen çeşitli rakamlara dayandırılmıştır. Çalışmanın literatürünü birinci elden kaynaklardan alınan bilgiler teşkil etmiştir. İnönü döneminde ülke içi ve dışında gerçekleştirilen spor karşılaşmalarıyla bunlardan elde edilen başarılar metnin esasını oluşturmaktadır. Çalışmadan elde sonuçlar şöyle tespit edilmiştir: İkinci Dünya Savaşı sonrasında Türk ekonomisinin iyi yönde seyretmemesine rağmen BTGM’ye yıldan yıla düzenli ödenekler temin edilmesi, her türlü spor faaliyetinin yapılmasının önünü açmıştır. Akabinde ulusal ve uluslararası alanda gerçekleştirilen karşılaşmalar sporun gelişimi yönünde atılan ikinci adımı meydana getirmiştir. Dahası, 1948 Yaz Olimpiyat Oyunlarında Türkiye’nin atletizmde ilk kez bir bronz madalyaya sahip olup ve güreşte de altısı altın, dördü gümüş ve ikisi de bronz olmak üzere toplamda 11 madalya kazanarak uzun yıllar kırılması güç bir rekoru elde etmesi, Türk sporunun gelişiminde önemli kilometre taşı teşkil etmiştir.

Anahtar Kelimeler: İnönü Dönemi, İkinci Dünya Savaşı Sonrası, 1948 Londra Olimpiyat Oyunları, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Avrupa Güreş Şampiyonası

¹ Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı, nyurtoglu@kastamonu.edu.tr, Orcid: 03662142314/3383

Sports in Turkey During the Inonu Era: A Post-World War II. Study (1946-1950)

Abstract

This article addressed sports activities after the Second World War (post-war) in the Inonu era. The study focused on two main headings: (1) the General Directorate of Physical Education (GDPE) budget (1946-1950) and (2) GDPE activities (1946-1950). The efforts undertaken by the GDPE are based on various figures stated in the text, especially tables. Data were collected from primary sources. The text concentrated on national and international sports events and achievements during the Inonu period. The results are as follows: Although the post-war Turkish economy was not doing well, the government funded the GDPE every year, paving the way for all kinds of sports activities. National and international sports competitions contributed to the development of sports in Turkey. Moreover, Turkey participated in the 1948 Summer Olympic Games and won a bronze medal for the first time in athletics and six gold, four silver, and two bronze medals in wrestling, which was a long-standing record. It constituted an important milestone in the development of Turkish sports.

Keywords: İnönü Period, Post-World War II, 1948 London Olympic Games, General Directorate of Physical Education, European Wrestling Championship

GİRİŞ

Türklerin en eski tarihlerden itibaren sporun birçok dalıyla ilgilendiği bilinen bir gerçek olarak kabul edilmektedir. Geçmişini Asya Hunlarına kadar uzanıp Azerbaycan, Türkistan, Kırım ve Anadolu’da altışar ve dörder kişilik iki takımla at üzerinde geniş ve düz alanda eğri çengelli bir değnekle oynanan çevgen/çögen oyunu, Türklerin en önemli milli oyunlarından birini teşkil etmektedir. Babür Devleti’nde de oynandığı bilinen bu oyunun zamanla İngilizler tarafından 1871 yılında ülkelerine, oradan da Polo Oyunu adıyla Avrupa’ya taşındığı ileri sürülmektedir.²

Demiri eritip kullanan Türklerin, bir ağı keskin ve ağırlık merkezinin uca doğru olduğu kaliteli kılıçlar da imal ettiği bilinmektedir. Kılıçların

² Ali Çavuşoğlu, “Çevgen/Çögen Oyunu Kültürü ve Edebî, Tasavvufî Metinlerde Yansıması”, *İstem*, S. 11, Yıl: 6, 2008, s. 164; Çevgen oyununda kullanılan at, Türklerin ehlileştirerek savaşçılıklarını geliştirdiği bir hayvan olmuştur. Enver Behnan Şapolyo, “Sümer ve Etilerde Spor-II”, *Beden Terbiyesi ve Spor*, S. 7, Yıl: 1, Temmuz 1939, s. 11-12; Polo (çevgen) oyunu ve futbolun milli bir oyun olduğuyula ilgili ayrıntılı bilgi almak için Bk. Ali Rıza Seyfi, “Tarihte Türkler ve Spor”, *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, C. 1, S. 6, Yıl: Temmuz 1933, s. 476-480.

şekillenmesinde; zırh, at ve kalkan gibi yardımcı faktörler devreye girmiştir. Bu faktörlerin geliştirilerek en uygun durumun tespit edilmesi, kılıcın kullanım mekaniğini de ortaya koymuştur.³

Hem spor hem de geçim vasıtası olarak kullanılan kayak aletini imal edenlerin de eski Türkler olduğu kabul edilmektedir. Altay Dağlarının kuzey eteklerinde Mras ve Kondoma ırmakları boyunca yaşayan Türk kabilelerinin Tayga adı verilen geniş ormanlarda ayaklarına taktıkları Şana isimindeki kayaklarla avlandığı bilinmektedir.⁴

Kayağın yanı sıra boksun da Türkler tarafından bilindiği, Hicri 1004’te Gülistan adlı esere yorum yazan Sudî Efendinin bir yumruk vurucu oyunundan bahsetmesinden anlaşılmaktadır. Sudi Efendiye göre, Şam’a gelen Semerkand’lı öğrenciler bu oyunu oynayarak maharetlerini göstermiş ve yumruklaşma neticesinde bayılanlar masajla ayıltılmıştır. Şerhi-Baharistan adlı eseri Osmanlı Türkçesine çeviren Şakir Efendi ise III. Selim zamanında Enderun’daki gençlerden yumruk vurucu oyununu bilmeyenlerin sayısının azlığından bahisle bu oyunun fazlaca yolu, yordamı ve hilesi bulunduğunu ileri sürmüştür.⁵

Eski Türklerin ve bilhassa Osmanlı padişahlarının meşgale haline getirdiği sporlardan biri de avcılık olmuştur. Karahanlı, Gazneli ve Selçuklu Türklerindeki gibi Osmanlılarda da avcılık, savaşa hazırlamanın bir eğitimi olarak kabul edilmiştir. Avcılığın Türk aile kültürünü etkilediğini, erkek çocuklarına, Alakuş, Alpkuş, Aksungur, Afşin, Çağrı, Çavlı, Karaca, Karakuş, Lâçin, Toğan ve Tuğrul gibi avcı kuş isimlerinin verilmesinden anlıyoruz. Bu geleneğin Osmanlıların kuruluş döneminde de varlığını sürdürdüğü bilinmektedir.⁶

Birinci Dünya Savaşı yıllarında Avrupa’da yetişen 14 ile 16 yaş grubundaki çocukların beden ve zihnen ileri bir seviyede yer almaması ve boy ile ağırlıklarının yaşlarına göre orantılı bulunmaması, önemli bir sorun olarak

³ Hasan Basri Öngel, *Türk Kültür Tarihinde Spor*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2001, s. 269; Türklerde kılıç kullanımıyla ilgili bilgi almak için Bk. Rıza Arseven, *Eskrim Tarihi ve Modern Eskrim*, Türkiye Eskrim Federasyonu Yayınları, Ankara, 1976, s. 13-18.

⁴ Hasan Ortekin, “Türkler ve Kayak”, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 10, S. 60, Yıl: Şubat 1938, s. 513; Eski Türklerde avcılık hakkında bilgi almak için Bk. Mehmet Zeki Kuşoğlu, *Türk Okçuluğu ve Sultan Mahmut’un Ok Günlüğü*, Ötüken Yayınları, İstanbul, 2006, s. 22.

⁵ Talat Onay, “Türklerde Boks”, *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, C. 4, S. 24, Yıl: Şubat 1935, s. 447.

⁶ Atif Kahraman, *Osmanlı Devletinde Spor*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1995, s. 191; Osmanlılarda av okçuluğu hakkında bilgi almak için Bk. Ünsal Yücel, *Türk Okçuluğu*, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1999, s. 26-28; Cumhuriyetin 17. yılında avcılık sporu hakkında bilgi almak için Bk. Cemil Avcı, “Avcılık Spor”, *Beden Terbiyesi ve Spor*, S. 5, Yıl: 1, Mayıs 1939, s. 17-18.

değerlendirilmiştir. 1918'den itibaren askerlik çağına gelen gençlerin bu zafiyetinin savaş koşullarına adapte olmalarına engel teşkil etmesi ve bunların vatan savunması ile hayat mücadelelerini kazanmalarının gerekliliği, beden eğitimi ve spora önem verilmesinin önünü açmıştır.⁷

Anadolu'da sıtma hastalığının çocukların karınlarını şiş, kollarını zayıf hale getirerek sağlıklı nesilleri ortaya çıkarması Cumhuriyet hükümetlerinin spora önem vermesinin nedenleri arasında yer almıştır. Bu sebeple galip gelmek için yapılan spor müsabakalarından daha önemlisi, sağlam yapılı, güzel gövdeli, inkılap unsurunu benimsemiş on binler ve yüzbinleri yetiştirmek olmuştur.⁸

Cumhuriyetin ilk yıllarında spor tıbbın bir dalı olarak görülmüş, golcü bir şampiyondan ziyade suda yüzen, hendekten atlayan, ağaca tırmanan, ata, eşeğe binen gözü pek insanların yetiştirilmesi hedeflenmiştir.⁹ Bu bağlamda Türk

⁷ Yean Demoor, "Beden Eğitiminin Anlam ve Önemi", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 6, S. 33, Yıl: İkinci Teşrin 1935, s. 174; İngiltere, Almanya ve ABD'de beden eğitimi hakkında bilgi almak için Bk. Nüzhet Abbas, "Başka Memleketlerde Beden Terbiyesi: İngiltere", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 13, S. 75, Yıl: Mayıs 1939, s. 235-239; Nüzhet Abbas, "Başka Memleketlerde Beden Terbiyesi: Almanya", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 13, S. 76, Yıl: Haziran 1939, s. 346-351; Nüzhet Baha, "Başka Memleketlerde Beden Terbiyesi: Birleşik Amerika", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 13, S. 77, Yıl: Temmuz 1939, s. 423-426; Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye'de de spor, çocukların ülke savunmasına hazırlanmasında bir vasıta olarak değerlendirilmiştir. Behçet Kemal Çağlar, "Spor Kongresi", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 7, S. 39, Yıl: Mayıs 1936, s. 200; Sporda yapılan küçük hataların birçok sporcuyu etkilediği ile ilgili makale için Bk. Ali Rıdvan, "Sporu Teşvik", *Yarın*, 19 Ağustos 1931, s. 2.

⁸ Burhan Asaf, "Spor Telakkimiz", *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, C. 1, S. 1, Yıl: Şubat 1933, s. 71-72; Sevda Korkmaz, *Erken Cumhuriyet Döneminde Alman Spor Ekolünün Türk Spor Kültürünün Gelişimine Yansımaları*, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2018, s. 5; Jimnastiğin çocuğun gelişimi ve sağlıklı yaşamında önemiyle ilgili bilgi için Bk. Zehra Cemal, "Beden Eğitimi", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 6, S. 31, Yıl: Eylül 1935, s. 52-54; İtalya'da iş dışında halkın eğlence ve eğitimini düzenleyip belirli bir istikamete sevk etme amacı taşıyan Dopo-Lavoro Teşkilatı'nın faaliyetleri arasında, hafif atletik sporlar, yaya yarışları, yüzme ve eskrim gibi sporlar yer almıştır. Selim Sırrı, "İtalya'da Halk ve Gençlik Teşkilatı", *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, C. 1, S. 3, Yıl: Nisan 1933, s. 242.

⁹ Osman Şevki Uludağ, "Spor Göreneğinin Değil, Bilginin Eseri Olmalıdır", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 6, S. 36, Yıl: Şubat 1936, s. 439; Şevket Aziz Kansu, "Anadolu ve Spor", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 9, S. 53, Yıl: Temmuz 1937, s. 321; Sporun ülkede mevcut durumu ve sağlık bakımından ehemmiyeti ve geliştirilmesiyle ilgili bilgiler için Bk. Hayri Kaleli, "Sağlık Bakımından Spor ve Biz", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 9, S. 49, Yıl: Mart 1937 s. 59-63; Ülkenin çeşitli imkânlarına rağmen spordan yeterince yararlanılmadığı ve bu alanın sorunlarıyla ilgili bilgi almak için Bk. Ahmet Emin Yalman, "Çöllerden Kurtulmak İçin", *Tan*, 10 Temmuz 1938, s. 1, 10; Spor habercilerinin nasıl olması gerektiğiyle ilgili makale için Bk. Sacit Tuğrul Öget, "Bir Bardak Suda Fırtına", *Haber*, 23 Ağustos 1940, s. 6.

halkına beden eğitimi ve spor sevgisini aşılama faaliyeti Halkevleri Talimatnamesinin 47. maddesi uyarınca bu kuruma verilmiştir.¹⁰

Spor kurumlarının gelişmesine yardım etmek, kulüplerinin teşkil edilmesini destekleyerek gençleri örgütlenmeye teşvik etmek ve adı geçen kulüplerin seviyelerini yükselterek federasyona kabul edilmelerini sağlamak, 48. maddede de belirtildiği üzere halkevlerinin görevleri arasında yer almıştır.¹¹ Özetle Halkevleri bir spor kulübü değilse de spor yapmak isteyen halkın zorunlu ihtiyacını gidererek ona kendisinin sağlamayacağı imkânları hazırlayabilecek bir yuva olmuştur.¹²

Cumhuriyetin ilk yıllarında halkın eğlence amaçlı faaliyetlerinin bir kısmını çevre ve iklim şartları belirlediğinden, kıyı halkının eğlencesini yüzme; dağların bulunduğu çevreninkini ise kızak ve kayak oluşturmuştur. Ancak bu

¹⁰ Halkevinde toplanan İstanbul Spor Kulübü Kongresinde alınan karar ve yapılan icraatlar hakkında bilgi almak için Bk. “İstanbulspor Kongresi”, *Milliyet*, 13 Nisan 1935, s. 6; Adana halkevinde spor komitesinin yaptığı faaliyetler için Bk. “Adana Halkevinde”, *Kurun*, 15 Nisan 1935, s. 6; 24 Temmuz 1939’da Lozan Antlaşmasının 16 ve Burhaniye İdman Yurduunun 20. yıldönümü münasebetiyle Halkevi salonunda yapılan çeşitli kutlama ve spor etkinlikleri için Bk. “Burhaniye İdman Yurduunun 20. Yıl Dönümü”, *Türkdili*, 3 Ağustos 1936, s. 2; Nazilli spor sahasının bakımı için Halkevi ve Belediyeden yardım istenmesiyle ilgili yazı için Bk. *İzmir Postası*, 3 Temmuz 1934, s. 2; Atatürk’ün 27 Aralık 1919’da Ankara’ya gelişi namına Halkevi tarafından üç yıldır düzenlenen ve birinciye kupa verilen koşuların ülkenin tamamında 1.000 ve 1.500 metre mesafede yapılması kararlaştırılmıştır. “Halkevleri Atatürk Atletizm Müsabakaları Tertip Edecek”, *Vakit*, 13 İkinci Teşrin 1939, s. 2; Edirne’de 23 Nisan 1938’de Halkevinin tertip ettiği bir atletizm bayramının yapılması kararlaştırılmıştır. “Edirne’de Atletizm Bayramı”, *Yeni Asır*, 5 Nisan 1938, s. 2.

¹¹ Rahmi Apak, “Halkevleri Spor Şubeleri Nasıl Çalışmalıdır “, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 11, S. 64, Yıl: Haziran 1938, s. 351; Ailede beden eğitiminin nasıl yapıldığıyla ilgili bilgi almak için Bk. Ekrem Azak, “Ailede Bedenî Terbiye”, *Anafarta*, S. 3, Yıl: 1, Birinci Teşrin 1934, s. 16; Trabzon gibi Halkevi Başkanlıkları zaman zaman bünyesinde barındırdığı gençlik, temsil ve spor komitelerini, gazetelere verdiği ilanla toplayıp yeniden seçmiştir. Bu durum için Bk. *Yeniyol*, 1 Eylül 1942, 4.

¹² Şinasi Şahingiray, “Halkevlerinde Basit Spor Tesisleri”, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 11, S. 65, Yıl: Temmuz 1938, s. 459; Şinasi Şahingiray, “Halkevlerinde Basit Spor Tesisleri-II”, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 11, S. 66, Yıl: Ağustos 1938, s. 520; Mutlu Türkmen, *Siyasal Toplumsallaşma Aracı Olarak Beden Eğitimi ve Spor; İşçi Sporları ve Türkiye’deki Etkileri (1923-1938)*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2012, s. 265; BTGM’nin Halkevleriyle işbirliği ve bu kurumun Türk sporuna katkısı hakkında ayrıntılı bilgi almak için Bk. Nüzhet Abbas, “Halkevleri ve Memleket Sporü”, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 13, S. 73, Yıl: Mart 1939, s. 24-26; Nüzhet Abbas, “Halkevlerimiz ve Memleket Sporü”, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 13, S. 74, Yıl: Nisan 1939, s. 126-131; Atatürk döneminde Türk sporunda kaydedilen gelişmeler hakkında ayrıntılı bilgi almak Bk. Rahmi Apak, “On Beş Yıl ve Türk Sporü”, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 12, S. 69, Yıl: İkinci Teşrin 1938, s. 229-234.

eğlence faaliyetleri, varlıklı ailelerle zamanı bol olanların uğraşı haline gelmişse asli özelliğini yitirdiği düşünülmüştür. Zira halkın yararına olan bir meşgale varlıklı kesimin avunduğu bir lüks haline dönüşmüştür.¹³

Türkiye'nin birçok bölgesinde dağ ve kayak sporu ile ilgili doğal şartlar yerinde olduğu halde bunlardan yeterince faydalanılmadığı da bilinmektedir. Dağcılığa gereken özenin gösterilemeyişi bir kısım savaşların kaybedilmesinde de önemli bir faktör olarak görülmüştür. Zira bazı savaşların yüksek yamaçlarda gerçekleştirildiği düşünülmektedir.¹⁴ Bu bağlamda dağcılık ve kayakçılığın, Türk gencine yağmurlu, karlı, yüksek engebeli arazide yürüme ve mücadele fırsatı verip heyecanlı dakikalar geçirme imkânı sağladığı kabul edilmektedir.¹⁵

¹³ Vildan Aşır Savaşır, "Dağın ve Kışın Spor", *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, C. 4, S. 24, Yıl: Şubat 1935, s. 449; Spor kollarından biri olan izciliğin Türkiye'deki durumu ve nasıl geliştirileceğiyle ilgili ayrıntı için Bk. Nüzhet Baba, "Beden Terbiyesi ve Gençlik Meselesi: İzcilik", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 13, S. 78, Yıl: Ağustos 1939, s. 541-544; Dağ, kayak ve kamp sporları hakkında bilgi almak için Bk. Nüzhet Baba, "Beden Terbiyesi ve Gençlik Meseleleri: Kayak, Kamp ve Dağ Sporları", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 14, S. 80, Yıl: Birinci Teşrin 1939, s. 129-131; 10 Temmuz 1930'da Zonguldak Ereğli'de yapılan deniz yarışmalarının ayrıntıları için Bk. "Zonguldak Yarışları", *Son Posta*, 2 Ağustos 1930, s. 4; 5 Temmuz 1942 Pazar günü Moda Koyunda yapılan mevsimin ilk yelken yarışları ile Fenerbahçe stadında gerçekleştirilen Üçüncü Kategori Atletizm Müsabakalarının ayrıntıları için Bk. "Dün Modada Yelken Yarışları Yapıldı", *Tasviri Efkâr*, 6 Temmuz 1942, s. 2.

¹⁴ Rahmi Apak, "Türkiye'de Dağ Spor", *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, C. 5, S. 25, Yıl: Mart 1935, s. 52; Yazar Aka Gündüz'ün Burhan Felek'e milli sporun ne olduğuyla ilgili sorduğu sorunun cevabının bulunduğu yazısı için Bk. Aka Gündüz, "Milli Spor Acaba Bu mu", *Vatan*, 22 Birinci Teşrin 1942, s. 2; Kampların öğrencilere her konuda fayda sağlaması ile ilgili bilgi için Bk. Remzi Gönenç, "Kampların Sağlık ve Sosyal Yönden Faydaları", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 5, S. 30, Yıl: Ağustos 1935, s. 432-436; 19 Mayıs 1941 tarihinde İstanbul'da yapılan bisiklet müsabakaları hakkında bilgi almak için Bk. "Bisiklet Müsabakaları", *Anadolu*, 20 Mayıs 1941, s. 4.

¹⁵ Rahmi Apak, "Türk Sporunun Yeni Yükümleri", *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 6, S. 35, Yıl: İkinci Kanun 1936, s. 347; Dağcılık hakkında ayrıntılı bilgi almak için Bk. Hakkı Ugan, "Dağcılık-II", *Beden Terbiyesi ve Spor*, S. 10, Yıl: 1, Birinci Teşrin 1939 s. 32-33; Halkı dağ sporu ve kayakçılığa alıştırmak için İstanbul ve Bursa Belediyelerin katkılarıyla Uludağ'da masrafı 50 bin lirayı geçeceği öngörülen büyük bir otelin yapılması kararlaştırılmıştır. "Büyük Bir Dağ Oteli", *Son Telgraf*, 6. İkinci Kanun 1940, s. 2; Türk sporunda kayakçılığın yanı sıra güreşe de önem verildiğini 17 Ekim 1935'de Taksim Stadyumunda yapılan müsabakalarda İstanbul takımının Sovyet takımını 4-2 yenmesinden anlıyoruz. "Sovyet Sporcuları Memleketimizde", *Karınca*, S. 18, Yıl: İkinci Teşrin 1935, s. 26; Kırım ve Kazan Türklerinde güreş ile ilgili bilgi almak için Bk. Atıf Kahraman, *Cumhuriyete Kadar Türk Güreşi*, C. 1, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1989, s. 10-14; Geleneksel Türk güreşleri hakkında bilgi almak için Bk. H. Murat Şahin, *Türk Spor Kültüründe Aba Güreşi*, Gaziantepspor Kulübü Yayınları, Ankara, 2003, s. 34-38; Kara Ahmet'in güreş

İnönü döneminin II. Dünya Savaşı sonrası süreciyle ilgili çeşitli konulara değinilmesine rağmen, spora yönelik bir çalışmanın yapılmaması, bu makaleye odaklanmanın başlıca amacı haline gelmiştir. Ayrıca sporun mevcut dönem içerisinde insan sağlığı ve ülke savunmasında önemli bir yer edinmesi, bu alanla ilgili çalışmayı gerekli kılmıştır.

1. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi (1946-1950)

29 Haziran 1938 tarih ve 3530 sayılı Kanunla Başbakanlığa bağlı bir müessese olarak ihdas edilen BTGM, halkın beden ve ruh sağlığının gelişimini sağlama ve her türlü spor faaliyetlerini yerine getirebilme amacını taşımıştır.¹⁶ Bu kurum İkinci Dünya Savaşı sonrasında da icra ettiği spor çalışmalarının masraflarının karşılanması için genel bütçe, özel idare ve belediyelerden yıldan yıla destek almıştır. Savaş sonrası süreçteki 1946-1950 döneminde BTGM bütçeleri şöyle tespit edilmiştir:

1946 yılında kurumun 1.137.963 lira olarak teşkil edilen gelirinin 720.000 lirası genel bütçeden verilmiş, 400.000 lirasını da bir önceki yıldan artmış olan meblağ meydana getirmiştir. Bunun dışında 1945 yılında, 3530 sayılı Kanunun 19. maddesi uyarınca vilâyetlerin özel idare bütçesinin %2’siyle belediyelerin %4 oranında gelirleri alınmıştır. Elde edilen bu paraların yine ilgili kanun gereğince %80’ i mahallin tesislerine, %20 si ise diğer harcamalara verilmiş, 1945 yılı sonuna kadar toplam gelir 9.125.464 lirayı bulmuştur.¹⁷

kariyeri hakkında bilgi almak için Bk. “Türk Gibi Kuvvetli: Kara Ahmet Nasıl Cihan Şampiyonu Olmuştu-2”, *Türkspor*, S. 2, Yıl: 3 Teşrinievvel 1929, s. 4-5.

¹⁶ TBMM, *Kanunlar Dergisi*, Dönem: 5, C. 18, 29.06.1938, s. 1160; *Resmi Gazete*, S. 3961, 16 Temmuz 1938; Nadir Yurtoğlu, “II. Dünya Savaşı Döneminde Türk Sporunun Önemli Bir Kuruluşu; Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (1939-1960)”, *Tarih Okulu Dergisi*, S. XLIX, Yıl: 13, Aralık 2020, s. 4249; Nadir Yurtoğlu, “Atatürk Döneminde Türkiye’de Spor Politikası (1922-1938)”, *Sporda Finansal, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar*, Ed. İbrahim Yaşar Gök, Faruk Dayı, Nobel Bilimsel Eserler Yayınları, Ankara, 2020, s. 12-13; Hayri Demir, *Türk Spor Teşkilatı (Tarihsel Gelişim, Kapsam ve Bir Araştırma)*, Çizgi Kitabevi Yayınları, Konya, 2006, s. 23-24; 29 Haziran 1938 tarihli Beden Terbiyesi Kanunu hakkında bilgi almak için Bk. Rahmi Apak, “Yeni Beden Terbiyesi Kanunu”, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 11, S. 66, Yıl: Ağustos 1938, s. 517-519; Rahmi Apak, “Yeni Beden Terbiyesi Kanunu-II”, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 12, S. 68, Yıl: İlkteşrin 1938, s. 123-125; Nizamettin Kırşan, “Halkevlerinde Beden Terbiyesi”, *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 12, S. 68, Yıl: İlkteşrin 1938, s. 126-128.

¹⁷ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1946 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 7, Toplantı: 3, C. 20, 21. Birleşim, 28.12.1945, s. 6; Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1946 Yılı Bütçe Kanun Tasarısı için Bk. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 109-63-15, Tarih: 29.09.1945; Beden

BTGM'nin 1947 yılı geliri olan 922.000 liradan 720.000 lirası genel bütçeden yardım şeklinde aktarılırken, 200.000 lirası da bir önceki yıldan 1947'ye devredilecek miktarı teşkil etmiştir. Kalan 2.000 liranın ise yıl içinde elde edilecek çeşitli gelirlerle temin edilmesi öngörülmüştür. 922 000 liranın dışında 3530 sayılı Kanununun 19. maddesi uyarınca vilâyetler özel idare bütçelerinin bir yıl önceki tahakkuk eden gelirlerinin %2 si ile yine varidatı 50.000 liradan fazla olan belediyelerin bir yıl önceki tahsilat toplamalarının %4'ü de tahsis edilmiştir. %2 tutarın 1.204.458 lira ve %4 tutarın ise 1.378.287 lira olmak üzere 1946'da toplamda tahsisatın 2.582.745 liraya ulaştığı tespit edilmiştir. Kanunun uygulandığı 1938'den itibaren 12.203.057 lira toplam gelir sağlandığı anlaşılmıştır. Sağlanan bu gelirlerin %80 i mahallî spor tesislerine, %20'si ise Genel Müdürlüğün programı gereğince çeşitli spor çalışmalarına tahsis edilmiştir.¹⁸

BTGM'nin 1948 yılı bütçesinin 995.006 lira olarak belirlenen gelirinin¹⁹ 920.000 lirası genel bütçeden yardım şeklinde aktarılırken, 75.006 lirasının da

Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1946 Yılı Bütçe Kanununa Bağlı A İşaretli Cetvelde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun için Bk. TBMM, *Kanunlar Dergisi*, Dönem: 8, C. 29, 27.12.1946, s. 28; *Resmî Gazete*, S. 6493, 30 Aralık 1946; BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 112-74-12, Tarih: 26.10.1946; 1946 yılı bütçesinden karşılanmak üzere BTGM'ce çalıştırılacaklara ait kadroların 1 Ocak 1946'dan geçerli olmak üzere onaylanması ve bunların olağanüstü zandan faydalanması 15 Şubat 1946 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilmiştir. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 110-13-16, Tarih: 15.02.1946; Aynı Kurumun bütçesinden 6.000 liranın aktarılmasıyla ilgili ayrıntı için Bk. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 109-73-6, Tarih: 06.12.1945; TBMM, *Kanunlar Dergisi*, Dönem: 7, C. 28, 26.12.1945, s. 28; *Resmî Gazete*, S. 6193, 29 Aralık 1945.

¹⁸ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1947 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 1, C. 3, 15. Birleşim, 11.12.1946, s. 8-9; Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü 1947 Yılı Bütçe Kanun Tasarısı için Bk. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 111-62-17, Tarih: 30.09.1946; BTGM 1947 Yılı Bütçe Kanununa Bağlı A İşaretli Cetvelde Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun ile tasarısı için Bk. TBMM, *Kanunlar Dergisi*, Dönem: 8, C. 30, 25.12.1947, s. 87; *Resmî Gazete*, S. 6792, 29 Aralık 1947; BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 115-77-3, Tarih: 03.12.1947; BTGM'nin 1941 Yılı Kesin Hesabı savaş sonrası dönemde kabul edilmiştir. Bu durumla ilgili olarak Bk. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 109-61-5, Tarih: 29.09.1945; TBMM, *Kanunlar Dergisi*, Dönem: 8, C. 29, 14.04.1947, s. 609; *Resmî Gazete*, S. 6590, 24 Nisan 1947.

¹⁹ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1948 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 2, C. 8, 22. Birleşim, 25.12.1947, s. 3-7; Ücretleri BTGM'nin 1948 yılı bütçesine konulan ödenekten verilmek üzere adı geçen kurumda çalıştırılacaklara ait kadrolar, 1 Ocak 1948 tarihinden geçerli olmak üzere 31 Ocak 1948'de Bakanlar Kurulunca onanmıştır. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 115-89-18, Tarih: 31.01.1948.

1947’den devredilecek nakit para ile 1948’den elde edilecek hasılatla karşılanması öngörülmüştür.²⁰

Bir önceki yıla bakarak 73.006 liralık bir fazlalığın olduğu 1948 bütçesinde, bu fazlalığın çoğunun spor giderlerinde görüleceği anlaşılmıştır. Nedeni ise 1948’de Londra’da düzenlenecek Olimpiyat Müsabakalarına Türkiye’nin de davet edilmesidir. Bisiklet, atletizm, boks, eskrim, kayakçılık, güreş, futbol, basketbol ve su sporları dallarındaki yarışmaların bir kolu 1948 yılının ilk ayında İsviçre’de, diğeri ise aynı yılın yaz aylarında Londra’da yapılması kararlaştırılmıştır. Bu yarışmalara hazırlanmak maksadıyla çalışmalara başlamak zaruretinin hâsıl olması ödeneklerin düşük miktarda artırılabilmesini de gerekli kılmıştır.

BTGM’nin gelirini teşkil eden 995.006 liranın dışında, vilâyetler özel idare bütçelerinin bir yıl önceki tahsilat toplamının %2’si ile gelirleri 50.000 liranın üzerinde bulunan belediyelerin yine bir yıl önceki tahsilat toplamının %4’leri mevcut olmuştur. Bunların %80’i mahallin spor tesislerine, %20’si de yine aynı mahallin spor ihtiyaçlarına ayrılmıştır. 1947’nin %2’sinin 1.201.225 lirasıyla, %4’ünün 1.382.741 lirası 2.583.966 liraya ulaşmış, Genel Müdürlüğün teşkilinden 1946 sonuna kadar bu hisselerden elde edilen bölge gelirleri toplam tutarı 14.787.033 lirayı bulmuştur.

Öte yandan 1942’de 182 olan spor kulübü sayısı 1947’de 479’a ulaşırken, bir o kadarı da ihdas işlemine alınmıştır. Genel Müdürlüğün teşvik edici tedbirleri sayesinde kulüplerin eleman sayısının da artması malî güçlükleri de beraberinde getirmiştir. Bu bağlamda 1942’de 500, 1947’de ise 8.500 sporcuya lisans çıkarılmıştır.

BTGM’nin 1.020.004 lira olarak tespit edilen 1949 yılı gelirinin²¹ 920.000 lirası genel bütçe, 60.000 lirası spor faaliyet geliri, 40.000 lirası 1948 bakiyesi ve dört lirasının da bağış ve çeşitli gelirlerden temin edilmesi öngörülmüştür.

²⁰ BTGM’nin 1948 Yılı Bütçe Kanununa bağlı A işaretli cetvelinde değişiklik yapılması ile ilgili belge için Bk. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 116-44-5, Tarih: 22.06.1948; BTGM Bütçe Kanun Tasarısı için Bk. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 117-63-6, Tarih: 30.09.1948.

²¹ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1949 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 3, C. 16, 52. Birleşim, 25.02.1948, s. 8-10; BTGM’nin şubat ayı giderleri için 5308 sayılı Geçici Bütçe Kanunu ile verilen 170.000 lira ödeneğin 1 Şubat 1949 tarihinden geçerli olmak üzere bölüm ve maddelere ayrılması, 3 Şubat 1949’da Bakanlar Kurulunca kararlaştırılmıştır. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 118-94-10, Tarih: 03.02.1949; BTGM’nin 1949 Yılı Ocak ayı masrafları için 100.000 lira ödenek verilmiştir. TBMM, *Kanunlar Dergisi*, Dönem: 8, C. 31, 29.12.1948, s. 67; *Resmî Gazete*, S. 7094, 31 Aralık 1948; BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 118-85-16, Tarih: 31.12.1948.

Kurumun gelir bütçesini oluşturan 1.020.004 liranın dışında illerin özel idare bütçelerinin bir yıl önceki tahsilat toplamının %2'siyle 50.000 liradan fazla varidatı bulunan belediyelerin yine bir yıl önceki tahsilat toplamının %4'leri yer almıştır. Harcamaların %80'ini mahalli spor tesisleri, %20'sini ise çeşitli spor çalışmalarıyla ihtiyaçları oluşturmuştur. Bölgelerin 1948'deki %2'lerinden 1.309.166 lira ve %4'lerinden 1.686.881 lira olmak üzere toplamda 2.996.047 liralık gelir elde edildiği tespit edilmiştir.²²

Türkiye spor teşkilâtı hızlı bir gelişme seyri içerisine girerek 166 olan 1942'deki tescilli kulüp sayısının 535'e; işlemi yapılanların da 475'e çıkarılarak toplam kulüp sayısının 1.010'u bulunduğu belirlenmiştir. Ayrıca 1942'de 1.849 olan tescilli sporcu sayısının 1948'de muazzam bir artışla 21.764'e ulaştığı görülmektedir.

BTGM'nin 1950 yılı geliri 994.002 lira olarak tespit edilmiştir. 1949 gider bütçesinin 1.013 004 lirasına karşılık 1950 yılının giderler toplamı 19.002 lira eksik olmuştur. 1938'den 1949 yılı sonuna kadar özel idarelerle belediyelerden alınan %2 ile %4'lerden hâsıl olan toplamın 21 milyon liranın üzerine çıktığı görülmektedir. Bu tutarın %80'i olan 16 milyon liranın üzerindeki bir rakamdan 10 küsur milyon lirası, mülkiyeti Genel Müdürlüğe verilen 172 parça gayrimenkule harcanmıştır. 21 milyon liranın %20 si ise bölgelerin idari harcamalarına tahsis edilmiştir. Beden Terbiyesi Kanunu uygulanmaya başladığında 198'i bulan kulüp sayısı, 1949 yılı kasım ayı sonunda 37'si ihtisas olmak üzere tescilli halde 621'e ulaştığı ve işlemi yapılan kulüplerin de ilavesiyle toplam rakamın 1.306'ya ulaşacağı belirlenmiştir. Ayrıca tescilli sporcu sayısı ise 30.427 olmuştur.²³

Tablo 1'de İkinci Dünya Savaşı dönemi sonrasındaki 1946 ile 1950 yılları arasında BTGM'nin masraflarına ayrılan ödenekler verilmiştir.

²² Ücreti BTGM'nin 1949 bütçesinin Yabancı Uzmanlar Ücreti maddesine konulan ödenekten verilerek üzere adı geçen Genel Müdürlükte çalıştırılacak bir yabancı uzmana ait kadronun onanması ve 1.800 lira ücretli 8 aylık bir yabancı uzman kadrosunun 1 Mart 1949 tarihinden itibaren kaldırılması, 3 Haziran 1949'da Bakanlar Kurulunca kararlaştırılmıştır. BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 119-42-11, Tarih: 03.06.1949; BTGM 1949 yılı Bütçe Kanununa Bağlı A İşaretli Cetvelde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile aynı kurumun E cetveline ait kadroların onayı için Bk. TBMM, *Kanunlar Dergisi*, Dönem: 8, C. 32, 28.12.1949, s. 309; *Resmi Gazete*, S. 7394, 31 Aralık 1949; BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 119-27-20, Tarih: 15.04.1949.

²³ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1950 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 4, C. 24, 49. Birleşim, 17.02.1950, s. 4-6.

Tablo 1²⁴

BTGM Bütçesi (1946-1950)

Yıllar	Genel Bütçe (Lira)
1946	1.137.963
1947	922.000
1948	995.006
1949	1.013.004
1950	994.002

Tablo 1’e göre; İkinci Dünya Savaşı sonrasında BTGM’nin genel bütçeden aldığı pay yıldan yıla farklılık arz etmiştir. Buna göre 1946’da 1.137.963 lira olan genel bütçeden tahsis edilen ödenek 1947’de 215.963 lira düşüşle 922.000 liraya indirilmiştir. Bu tutarın 73.006 lira artışla 1948’de 995.006 liraya yükseltildiği görülmektedir. 1949 yılına gelindiğinde 1948 bütçesine 17.998 liralık bir tutarın daha ilave edilmesiyle ödeneğin 1.013.004 liraya çıkarıldığı kabul edilmektedir. 1950’de ise BTGM’nin genel bütçeden aldığı pay bir önceki yıla göre 19.002 lira düşüşle 994.002 lira düzeyine indirilmiştir.

Savaş sonrası 1946-1950 dönemi arasındaki beş yıllık süreçte, BTGM masrafları için genel bütçeden tahsis edilen toplam ödenek miktarının 5.061.975 lirayı bulduğu gözlemlenmektedir.

2. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Faaliyetleri (1946-1950)

İkinci Dünya Savaşı sonrasında sporun gelişimi yönünde BTGM’ye genel bütçe, il özel idaresi ve belediyelerden sağlanan maddi desteğin bu kuruluşun önemli çalışmalar yapmasına vesile olmuştur. Sporda verimliliğinin artırılması maksadıyla ilk etapta adı geçen müessesenin başına yeni yöneticiler getirildiğini, Cemil Taner’in emekliye ayrılmasıyla açık bulunan BTGM kadrosuna 125 lira maaşla, 19 Aralık 1945 tarihinde Genel Müdür Yardımcısı Vildan Aşır Savaşır’ın atanmasından anlaşılmaktadır.²⁵

²⁴ TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 7, C. 28, 28.12.1945, s. 484; Resmi Gazete, S. 6198, 5 Ocak 1946; TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 29, 11.12.1946, s. 45; Resmi Gazete, S. 6480, 14 Aralık 1946; TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 30, 25.12.1947, s. 96; Resmi Gazete, S. 6793, 30 Aralık 1947; TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 31, 25.02.1949, s. 198; Resmi Gazete, S. 7143, 28 Şubat 1949; TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 32, 20.02.1950, s. 566; Resmi Gazete, S. 7442, 25 Şubat 1950.

²⁵ BCA, Yer Bilgisi: 30-11-1-0/ 179-35-6, Tarih: 19.12.1945.

BTGM, sporun sorunlarını masaya yatırmak ve gelişimini sürdürmek amacıyla zaman zaman toplantılar da tertip etmiştir. 1946 yılı başlarında Milli Eğitim Bakanlığınca ülke gençliğinin yetiştirilmesinde önemli fonksiyonu bulunan beden eğitimi ve sporla ilgili görüşme ve incelemelerde bulunmak maksadıyla bir Beden Eğitimi ve Spor Şurası toplanması kararlaştırılmıştır. 18 Şubat 1946'da başlayıp 23 Şubat'ta sona eren şûrada şu konular ele alınmıştır:²⁶

- Okul, ordu ve kulüpte, beden eğitimi ve spor sorunları,
- Beden eğitimi ve sporla ilgili teşkilat, mevzuat, tatbikat, kontrol ve mükellefiyet sorunları,
- İzcilik,
- Öğrenci, tesis, saha, malzeme ve kadro sorunları,
- Sporda moral sorunları (profesyonellik, amatörlük, spor adaleti vb.)
- Dilek ve teklifler

Beden eğitimi ve spor sorunlarını eğitim ilkeleri çerçevesince ve bilimsel olarak ele alarak sonraki çalışmalar için müspet yolu belirleme, Şuranın başlıca amacı haline gelmiştir. Çalışmadan verimli sonuçlar elde edebilmek için üyeler tarafından görüşülüp incelenmesi istenen her türlü dilek ve tekliflerin önceden yazılı olarak verilmesi ve bu maksatla seçilecek özel bir komisyondan veya bu komisyonun gerekli göreceği ihtisas komisyonlarından geçtikten sonra Şura Genel Kurulunda tartışılması kararlaştırılmıştır. Bunun için görüşülmesi ve incelenmesi istenen konular hakkındaki teklif ve düşüncelerin yazılı olarak en geç 18 Şubat 1946 tarihine kadar BTGM'ye gönderilmesi, Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel tarafından talep edilmiştir.²⁷

BTGM, spor eğitiminin ileri bir düzeye taşınması için biri inşa, diğeri de eleman olmak üzere iki dalda çalışmalarına hız kazandırmıştır. Beden Terbiyesi Yüksek Enstitüsü inşaatının kalan kısmı, tahsis edilen 400.000 liralık ödenekle ihale edilirken bir sonraki ders yılı öğretiminin yeni binada yapılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca her derecedeki okul, bölge ve kulüp çalışmaları için yetkili öğretmen yetiştirilmesi önemle ele alınmıştır. Bu amaçla Edirne'deki köy öğretmen okulu binasında açılan iki yıllık bir Beden Terbiyesi Okuluna 10'u kız ve 25'i de erkek olmak üzere toplamda 35 öğrenci alınmıştır. Ayrıca Gazi Terbiye Enstitüsü'nün Beden Terbiyesi Şubesinde 7'si kız, 25'i de erkek olmak üzere 32

²⁶ BCA, Yer Bilgisi: 490-1-0-0/ 28-129-1, Tarih: 18.01.1946; A. Nevzad Ayas, *Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi: Kuruluşlar ve Tarihçeler*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1948, s. 559.

²⁷ BCA, Yer Bilgisi: 490-1-0-0/ 28-129-1, Tarih: 18.01.1946.

öğrenci öğrenim görmüştür. İki yıllık bir eğitimden sonra Beden Terbiyesi birimlerinde çalışacak olanlar akabinde bir yıl daha ihtisas yapmış, bunun dışında her yıl Gazi Terbiye Enstitüsü Beden Eğitimi Şubesine Genel Müdürlük adına 10 öğrenci alımı gerçekleştirilmiştir.²⁸

BTGM eğitim ve inşaa çalışmalarının yanı sıra kulüp ve sporcu sayılarının artırılmasına yönelik faaliyette de bulunmuştur. 1946 yılının şubat ayında toplanan Spor Şûrasının karar ve direktifleri doğrultusunda BTGM, her biri çeşitli spor kollarını ihtiva eden 420 kulübün (1942’de 182 idi) faaliyetiyle ilgilenirken, 400’ünün de kuruluşu üzerinde çalışmıştır. 1946 yılı sonu itibariyle tescili gerçekleştirilmiş Türkiye birinciliğine giden ve müsabakalara katılan sporcu sayısı kulüp mensubu olarak 13.161, ferdî 87 ve öğrenci olarak ta 547’dir. Bunların dışında müsabaka lisansı bulunan ve çoğunluğu teşkil eden sporcular ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.²⁹

Tablo 2’de 1946 yılında çeşitli branşlarda sporcu sayıları verilmiştir.

Tablo 2³⁰

Türkiye’de Branşlarına Göre Sporcu Sayıları (1946)

Spor Kolları	Sporcu	Ferdi	Öğrenci
Futbol	9.466	-	462
Atletizm	2.283	24	78
Atıcılık	400	26	-
Bisiklet	80	-	1
Boks	175	-	2
Dağ-Kayak	203	13	3
Eskrim	51	2	-
Güreş	643	3	-
Su Sporları	1.238	2	25
Sportif Oyunlar	1.373	8	66
Aletli Jimnastik	10	-	2
Toplam	15.922	78	639

²⁸ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1946 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 7, Toplantı: 3, C. 20, 21. Birleşim, 28.12.1945, s. 6-7; Spor kurultaylarının önemiyle ilgili bilgi almak için Bk. Nüzhet Abbas. “Büyük Bir Spor Kurultayı Kurmalıyız-2”, *İspor Postası*, S. 147, Yıl: 1 Şubat 1937, s. 5.

²⁹ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1947 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 1, C. 3, 15. Birleşim, 11.12.1946, s. 9.

³⁰ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1947 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 1, C. 3, 15. Birleşim, 11.12.1946, s. 9-10.

Tablo 2'ye göre; çeşitli branşlar itibariyle 1946 yılında toplam 15.922 sporcudan 9.466'sı futbol, 2.283'ü atletizm, 1.373'ü sportif oyunlar, 1.238'i su sporları, 643'ü güreş ve 400'ü ise atıcılık ile ilgilenmiştir. Ayrıca sayısı 78'i bulan ferdî sporculardan 26'sı atıcılık, 24'ü atletizm, 13'ü dağ-kayak ve 15'şi de diğer alanlarda etkinliğini sürdürmüştür. Öğrenci sporculara gelince: Bunların toplam 639'undan 462'si futbol, 78'si atletizm ve 66'sı sportif oyunlar ve 33'ü ise farklı branşlarla iştigal etmiştir.

Bu spor faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde çeşitli harcamalara ihtiyaç duyulması bütçeden yıldan yıla ödeneklerin tahsis edilmesi zaruretini ortaya koymuştur. Tablo 3'te İkinci Dünya Savaşı sonrası Türkiye'de çeşitli spor kollarında yapılan faaliyetlere ayrılan ödenekler gösterilmiştir.

Tablo 3³¹

Türkiye'de Spor Faaliyet Giderleri (1946-1950)

Spor Dalları	1946 TL	1947 TL	1948 TL	1949 TL	1950 TL
Atıcılık	17.142	14.000	14.000		
Atletizm	51.428	43.000	55.000		
Bisiklet	3.428	3.200	5.200		
Boks	34.285	20.000	28.000		
Dağcılık, Kayakçılık	17.142	17.000	35.000		
Eskrim	3.428	3.000	5.000		
Futbol	29.142	30.000	37.500		
Güreş	51.428	30.000	45.000		
İzcilik ve Jimnastik	17.142	4.000	4.000		
Spor Oyunları	18.857	25.000	30.000		
Su Sporları	29.142	18.000	22.000		
Okul Spor Yurtları	18.857	10.000	6.000		
Spor Gereçleri	25.714	25.000	34.000	40.000	33.899
Spor Faaliyetleri	-	-	-	325.741	326.760
Toplam	317.135	242.200	320.700	365.741	360.659

Tablo 3'e göre; 1946, 1947 ve 1948 yıllarında spor gerci masrafları dışında atıcılık, atletizm, bisiklet, boks, eskrim, futbol, güreş, spor oyunları, su sporları, okul spor yurtları, dağ ve kayakçılık, izcilik ve jimnastik alanında 12

³¹ TBMM, Tutanak Dergisi, 1947 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 1, C. 3, 15. Birleşim, 11.12.1946, s. 19; TBMM, Tutanak Dergisi, 1948 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 2, C. 8, 22. Birleşim, 25.12.1947, s. 16; TBMM, Tutanak Dergisi, 1949 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 3, C. 16, 52. Birleşim, 25.02.1948, s. 17; TBMM, Tutanak Dergisi, 1950 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 4, C. 24, 49. Birleşim, 17.02.1950, s. 14, 16.

branşta gider kalemleri oluşturulmuştur. 1949 ile 1950 yıllarında bu 12 branşta yapılan uygulamalardaki harcamalar *spor faaliyetleri* adı altında tek kalemden toplanmıştır. Savaş sonrası dönemi kapsayan 1946 ile 1950 yılları arasındaki beş yıllık süreçte spor faaliyet giderleri yıldan yıla istikrarsız biçimde farklılık arz etmiştir. Buna rağmen 1946’da 317.135 lira olan spor giderlerinin 43.524 lira artışla 1950’de 360.659 liraya çıkarılması %13,72 oranında bir artış sağlanmasına yol açmıştır. 1946-1948 yılları arasındaki üç yıllık dönemde spor faaliyetleri içerisinde 149.428 liralık harcama ile atletizm ilk sırada yer alırken, bunu 126.428 lira ile güreş ve 96.642 lira ile futbol takip etmiştir. 1946 ile 1950 yılları arasındaki beş yıllık dönemde ise toplamda 1.606.435 liralık farklı dallarda spor faaliyet giderinin olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye’de çeşitli branşlardaki spor faaliyet masraflarına lisanslı kulüp ve sporcu sayılarının da etki ettiği bilinmektedir. Tablo 4’te 1942 ile 1947 yıllarında Türkiye’de lisanslı kulüp ve branşlarına göre sporcu sayıları karşılaştırılmıştır.

Tablo 4³²

Türkiye’de Lisanslı Kulüp ve Sporcu Sayıları (1942, 1947)

	Yıllar	
	1942	1947
Lisanslı Kulüp Sayısı	166	476
Toplam	166	476
Spor Türleri	Sporcu Sayısı	
	1942	1947
Eskrim	16	80
Boks	13	283
Atıcılık	64	601
Bisiklet	10	91
Güreş	13	747
Dağ ve Kayak	45	239
Su Sporları	42	1.243
Sportif Oyunlar	122	2.099
Atletizm	198	3.118
Futbol	689	13.011
Toplam	1.212	21.512

Tablo 4’e göre; 1942’de 166 olan lisanslı kulüp sayısının 310 artışla 1947’de 476’a çıkması %186,74 oranında bir yükselişi ortaya koymaktadır.

³² A. Nevzad Ayas, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi: Kuruluşlar ve Tarihçeler, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1948, s. 558.

Ayrıca 1.212 olan çeşitli branşlardaki toplam sporcu sayısının 20.300 artışla 1947'de 21.512'e ulaşması, %1.674,91 oranında bir büyümeye yol açmıştır.

1942'den 1947'ye farklı alanlardaki sporcu artış oranlarına baktığımızda; %5.646,15 ile güreş ilk sırada yer alırken bunu %2.859, 52 ile su sporları, %2.076, 92 ile boks, %1.788,38 ile futbol, %1.620, 49 ile sportif oyunlar ve %1.474, 74 ile atletizm takip etmiştir.

Öte yandan bilgi ve deneyimlerinden yararlanmak üzere BTGM'nin yerli ve yabancı uzmanları da bünyesinde barındırdığı bilinmektedir. İsviçre Atletizm Uzmanı Max J. Vogel'in 1 Mart 1948 tarihinden geçerli olmak üzere on ay; Macar Futbol Takımı Uzmanı İgnace Molnar'ın da aynı tarihten itibaren yedi ay süre ile BTGM'nin uhdesinde çalıştırılmasına, 2007 sayılı Kanunun ikinci maddesinin B fıkrası uyarınca 25 Mayıs 1948'de Bakanlar Kurulunca izin verilmiştir.³³

Ayrıca Piyade Albay Şeref Akın'ın Milli Savunma Bakanlığı kadrolarında gösterilmek üzere Milli Eğitim Bakanlığı BTGM Atış Federasyonu Başkanlığında görevlendirilmesi, 1281 Sayılı Kanunun birinci maddesi uyarınca 22 Kasım 1949 tarihinde Bakanlar Kurulunca kabul edilmiştir.³⁴

Benzer şekilde Avusturyalı Kayak Antrenörü August Mayer'in BTGM uhdesinde 3 Ocak 1950 tarihinden itibaren üç ay süre ile çalıştırılması ve Erzurum ile Sarıkamış'ın içinde yer alan ikinci yasak bölgelere girmesine izin verilmesi, 13 Ocak 1950'de Bakanlar Kurulunca kabul edilmiştir.³⁵

Yine İtalyan kökenli Vincenzo Torsitano'nun BTGM'ce eskrim antrenörü olarak 28 Şubat 1951'e kadar çalıştırılmasına izin verilmesi, 2007 sayılı Kanunun ikinci maddesinin B fıkrası gereğince 2 Mayıs 1950 tarihinde Bakanlar Kurulunca kabul edilmiştir.³⁶

BTGM bünyesinde hizmet yapmak amacıyla farklı ücretlerle görevlendirme sürecine de gidilmiştir. 3656 sayılı Kanunun 19. maddesi

³³ BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 116-35-13, Tarih: 25.05.1948; 2007 sayılı Kanunun ikinci maddesinin B fıkrası için Bk. TBMM, *Kanunlar Dergisi*, Dönem: 4, C. 11, 11.06.1932, s. 537; *Resmi Gazete*, S. 2126, 16 Haziran 1932.

³⁴ BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 121-83-8, Tarih: 22.11.1949; 24 Mayıs 1928 tarih ve 1281 sayılı *Ordu ve Jandarma Kadroları Haricindeki Hıdematı Devletle Müstahdem Orduya Mensup Muvazzaf Zabıt ve Muvazzaf Askeri Memurları Hakkında Kanunun* ayrıntıları için Bk. TBMM, *Kanunlar Dergisi*, Dönem: 3, C. 6, 24 Mayıs 1928, s. 234; *Resmi Gazete*, S. 900, 28 Mayıs 1928.

³⁵ BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 121-95-13, Tarih: 13.01.1950.

³⁶ BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 122-41-17, Tarih: 02.05.1950.

kapsamında 1 Mart 1950’den geçerli olmak üzere BTGM bünyesinde aylığı 300, 350 ve 400 liradan üç adet güreş çalıştırıcı toplamda 12 ay süre ile görevlendirilmiştir. Ayrıca 12 ay müddet ve 325 lira ücretle Antropometri arşivcisine; 150 lira ücretle spor gereçleri onarıcısına ve 325 ile 375 lira maaşla inşaat teknik tesisatçılarına görev verilmiştir. Yine 6 aylık süre ve 1.000 ile 1.200 liralık aylık ücretle iki; bir aylık süre ve 1.400 lira maaşla bir yabancı uzman istihdam edilmiştir.

2.1. Ülke İçerisinde Yapılan Spor Faaliyetleri

İkinci Dünya Savaşı sonrası ülke içerisinde çeşitli spor etkinlikleri de düzenlenmiştir. Bu etkinlikler 1946 yılı itibarıyla şöyledir:³⁷

1. Hazırlanan yıllık program gereğince atıcılık dalında öğretmen ve alıştırma kursları açılmıştır.

2. 94’ü bölge, 14’ü de federasyon tarafından atletizm çalışmaları düzenlenmiştir. 35 bölgede 14’ü federasyon, 285’i de bölge ajanlıkları vasıtasıyla toplamda 299 koşu gerçekleştirilmiştir. Ayrıca kapalı salonu bulunan 10 bölgede 21 adet müsabaka yapılmıştır. Kır koşularına 1945 yılında 9.932 ve 1946’da da 12.012 atlet iştirak etmiştir. (19 Mayıs gençlik koşusuna katılan 4.094 atlet kır koşusuna katılanların sayısına dâhil değildir.)

3. Savaş Dönemi nedeniyle malzeme yetersizliği yüzünden sekteye uğrayan bisiklet sporu, 10 bölgede 80 müsabakanın gerçekleştirilmesiyle yeniden başlarken Balıkesir pistinde yedi bölgenin iştirakiyle iki koşu düzenlenmiştir.

4. Faaliyet bölgelerinde dokuza çıkarılan boks çalışmalarına 1.403 boksör katılırken, 27 müsabaka ve iki birincilik düzenlenmiştir. Missouri Boksörlerine karşı gerçekleştirilen maçlarda başarılı sonuçlar alınmıştır.

5. Malzeme yetersizliğinin eskrim sporunun gelişmesine engel teşkil etmesi, geçmiş yıllarda başarı olunamaması sonucunu doğurmuştur. İstanbul, Ankara, Eskişehir ve Balıkesir eskrim de aktif bölgeler; Samsun, Erzurum, Bursa, Sivas ve Muğla’da yeni başlayanlar arasında yer almıştır.

6. 14 bölgeden 20 öğretmen ile Devlet Demiryollarından dört uzman kayak kurslarında yetiştirilmiştir. 12 bölgede gerçekleştirilen kayak kurslarından

³⁷ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1947 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 1, C. 3, 15. Birleşim, 11.12.1946, s. 10-12.

1.658; beş bölgede gerçekleştirilen ücretli kayak kurslarından ise 340 sporcu yararlanmıştır. Erzurum'da Doğu bölgeleri arasındaki Doğu Grup Birincilikleri, Uludağ'da Batı bölgeleri arasında Batı Grup Birincilikleri, yine Uludağ'da Uludağ Kupası Yarışmalarıyla 10 bölgede kayak birinciliklerine 739 kayakçı katılmıştır. Ayrıca 11 bölgede 16.000'den fazla sporcuya kayak eğitimi filmi izlettirilmiştir. Dahası, 1944 ve 1945 yıllarında federasyonca yetiştirilen öğretmenler tarafından 10 bölgede 399 kişi dağcılık kurslarında eğitilmiştir.

7. Futbol dalında Bölge Birincilikleri 37, Grup Müsabakaları 12, Türkiye Birincilikleri 4 ve Milli Eğitim Müsabakası 16 bölgede gerçekleştirilmiştir. Fuar ve Ankara Kupası ise 4'er bölgenin iştirakiyle yapılmıştır. Federasyon programı kapsamında resmî ve özel maç sayısı 1.055, özel ve okul müsabaka sayısı ise 2.000 olmuştur.

Her bölgede iki devre halinde gerçekleştirilen resmî müsabakalar, özel karşılaşmalar, okul ve federasyon maçları sayısı 3.000'i bulmuştur. 1946 yılı içerisinde 5 bölgede hakem kursları düzenlenirken uluslararası futbol kongresine de iştirak edilmiştir. Ayrıca Macar, Fransız, Yunan ve Mısır futbolcularıyla da temasa geçilmiştir.

8. Bölge güreş birincilikleri ve çeşitli merkezlerde şehirlerarası karşılaşmalar gerçekleştirilmiş, fuar güreşlerine de 10 bölge iştirak etmiştir. Türkiye-Mısır Müsabakası ve Avrupa Birinciliklerine katılacaklar için iki hazırlık kampı düzenlenmiştir.

9. Spor Oyunlarında Bölge Tenis Birincilikleri düzenlenmiştir. Ayrıca bu federasyon uhdesinde basketbol, voleybol, el topu bölge ve Türkiye birincilikleri başarı ile sonuçlandırılmıştır. İki bölgede gençler arası tenis turnuvaları düzenlenirken bölge takımlarının katılımıyla Türkiye, Federasyon, Fuar, Edirne ve Karadeniz Kupa karşılaşmaları yapılmış, İstanbul ve Ankara'daki uluslararası müsabakalarda başarılı olunmuştur. Türk basketbolcuları Missouri Amerikan ve Yunan takımlarını Ankara ve İstanbul'da bir kaç kez yenmiştir.

10. Bölgelerde su sporlarıyla ilgili 31 yarışma gerçekleştirilmiştir. Mısırlılarla yapılan üç karşılaşmada, Türkiye birinciliği kazanılmıştır. Çeşitli spor dallarında ülke ölçüsünde kırılan rekor ve uluslararası yarışmalardaki başarılar, gelecek için ümit verici bulunmuştur. 1946 yılında ilk kez düzenlenen Spor Şurasının 4 yılda bir yapılması uygun görülmüştür. Beden Terbiyesi Yüksek Enstitüsü inşaatının sona ermesi ve bazı tesis eksikliklerin giderilmesi halinde, 1947'de Gazi Terbiye Enstitüsü Beden Eğitimi Şubesindeki öğrencilerin yeni alınacaklarla birlikte bu enstitü bünyesinde faaliyete geçeceği öngörülmüştür. Spor teşkilâtında önemi bulunan muayene işleriyle, tesis ve spor hekimi

yetiştirme konusunda Genel Müdürlüğün daha çok çalışması gerekli görülmüştür. İstanbul ve Ankara’daki spor muayene merkezleri hizmetlerinde başarılı bulunurken, bütçesi uygun yerlerde de yeni merkezlerin açılması uygun görülmüştür.

1949 yılına gelindiğinde spor faaliyetlerine devam edildiği, okullardaki Spor Yuvalarının geliştirilmesi çalışmalarından anlaşılmaktadır. Ayrıca gerek yeni bir yönetmeliğin yürürlüğe konması gerekse Milletlerarası İzcilik Teşkilâtına girilmesiyle izcilik hareketlerine de önem verildiği kabul edilmektedir. Aynı yılda ülkenin beş yerinde beden eğitimi kampları açılarak tatillerini iyi değerlendirmek isteyen halkın istifadesine sunulmuş ve 1950 yılı itibariyle de bu kampların yurdun Doğu bölgelerine yönelik olmak üzere sayılarının artırılacağı düşünülmüştür. Ülkenin birçok yöresinde inşa edilen spor alanlarının gerçekleştirilen denetimlerle plânlı ve ihtiyaçlara uygun hale getirildiği ve mevcut salon, saha, stadyum ve tenis kordu gibi tesis halde çeşitli kasaba ve şehirlerde Beden Terbiyesi Teşkilâtının 172 parça gayrimenkulü bulunduğu tespit edilmiştir. 1949’da eğitime başlayan Beden Terbiyesi Enstitüsü, öğrenci ve idarecilerin yanı sıra liseler için beden eğitimi öğretmeni yetiştirmeyi de hedeflemiştir.³⁸

Ülkede yabancı sporcuların katılımıyla çeşitli müsabakalar da düzenlenmiştir. 3-5 Haziran 1949 tarihinde İstanbul Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayında serbest dalda Avrupa Güreş Şampiyonası gerçekleştirilmiştir. Bu şampiyonada 52 kg’da Ali Yücel, 57’de Nasuh Akar, 62’de Nurettin Zafer, 67’de Servet Meriç, 73’de Celal Atik, 79’da Yaşar Doğu ve 87’de Adil Candemir altın, ağır sıklette Muharrem Candaş ise gümüş madalya kazanmıştır. Bu sonuçlara göre Türkiye 23 puanla Avrupa şampiyonu olurken, İsveç 13 puanla ikinci, İran sekiz puanla üçüncü, Mısır iki puanla dördüncü ve Finlandiya ile İtalya ise birer puanla beşinci sıraya yerleşmiştir.³⁹

³⁸ TBMM, *Tutanak Dergisi*, 1950 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi, Dönem: 8, Toplantı: 4, C. 24, 49. Birleşim, 17.02.1950, s. 9; İkinci Dünya Savaşının seyrettiği 1942 yılının Eylül ayının ikinci yarısının hemen akabinde Ankara’da Sporting Kulübün düzenlediği tenis turnuvası hakkında bilgi almak için Bk. “Sporting Kulübün Tenis Turnuvası”, *Ulus*, 18 Eylül 1942, s. 2.

³⁹ “Güreşlerde Şampiyon Olduk”, *Zafer*, 6 Haziran 1949, s. 6; “Arslan Güreşçilerimiz Yine Avrupa Şampiyonu Oldular”, *Akşam*, 6 Haziran 1949, s. 1, 3; Avni Tarhan, “Serbest Güreşte 4 Kez Avrupa Takım Şampiyonuyuz”, <https://www.marasmanset.com/serbest-gures-te-4-kez-avrupa-takim-sampiyonuyuz-makale,1121.html>, Erişim Tarihi: 19.04.2022.

Tablo 5'te 1949 Avrupa Güreş Şampiyonasına katılan ülkelerin aldığı madalya sayısı gösterilmiştir.

Tablo 5⁴⁰

1949 Avrupa Güreş Şampiyonası Madalya Sıralaması

Sıra No	Ülke	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
1	Türkiye	7	1	0	8
2	İsveç	1	4	2	7
3	İran	0	3	2	5
4	Mısır	0	0	2	2
5	Finlandiya	0	0	1	1
	İtalya	0	0	1	1
	Toplam	8	8	8	24

Tablo 5'e göre; 1949 Avrupa Güreş Şampiyonasında Türkiye'nin toplam sekiz altın madalyadan yedisine bir gümüş madalya elde etmesi, Avrupa şampiyonu olması sonucunu ortaya koymuştur. Türkiye'nin bu başarısını bir altın, dört gümüş ve iki bronz madalya ile İsveç ikinci sırada; üç gümüş iki bronzla İran üçüncü sırada; iki bronzla Mısır dördüncü sırada; birer bronzla Finlandiya ve İtalya beşinci sırada takip etmiştir.

Tablo 6'da 1949 Avrupa Güreş Şampiyonasına serbest dalda ve farklı sıklletlerde katılıp başarılı olan güreşçilerin adı, katıldığı ülke ve kazandığı madalya türü verilmiştir.

Tablo 6'ya göre: 1949 Avrupa Güreş Şampiyonasında serbest dalda Türk sporcularından 52 kg'da Ali Yücel, 57'de Nasuh Akar, 62'de Nurettin Zafer, 67'de Servet Meriç, 73'de Celal Atık, 79'da Yaşar Doğu ve 87 kg'da Adil Candemir, toplamda 8 altın madalyadan yedisini almıştır. Diğer altın madalyayı ise ağır sıkllette İsveç'li güreşçi Bertil Antonsson elde etmiştir. Ayrıca sekiz gümüş madalyadan dördünü İsveçli; üçünü İranlı ve birini de ağır sıkllette Türk güreşçi Muharrem Candaş almıştır. Bronz madalyalardan ikisini İran, ikisini İsveç, ikisini Mısır, birini İtalya birini de Finlandiyalı güreşçiler kazanmıştır.

⁴⁰ “Arslan Güreşçilerimiz Yine Avrupa Şampiyonu Oldular”, Akşam, 6 Haziran 1949, s. 1, 3; “1949 Avrupa Güreş Şampiyonası”, https://tr.wikipedia.org/wiki/1949_Avrupa_G%C3%BCre%C5%9F_%C5%9Eampiyonas%C4%B1, Erişim Tarihi: 19.04.2022.

Tablo 6⁴¹

1949 Avrupa Güreş Şampiyonası (Erkekler Serbest)

Sıklet	Altın	Gümüş	Bronz
52 Kg	Ali Yücel (Türkiye)	Mensur Reysi (İran)	Bengt Johansson(İsveç)
57 Kg	Nasuh Akar (Türkiye)	Kurt Pettersen (İsveç)	Seyid Hafız Şehata (Mısır)
62 Kg	Nurettin Zafer (Türkiye)	Olle Anderberg (İsveç)	Hasan Sedyan (İran)
67 Kg	Servet Meriç (Türkiye)	Abdullah Moytabavi (İran)	Paavo Pihlajamaki (Finlandiya)
73 Kg	Celal Atik (Türkiye)	Ali Gafari (İran)	Per Berlin (İsveç)
79 Kg	Yaşar Doğu (Türkiye)	Axel Grönberg (İsveç)	Muhammed Musa (Mısır)
87 Kg	Adil Candemir (Türkiye)	Viking Paim (İsveç)	Nasır Yevd (İran)
+87 Kg	Bertil Antonsson (İsveç)	Muharrem Candaş (Türkiye)	Natale Vecchi (İtalya)

2.2.Yurt Dışında Gerçekleştirilen Spor Müsabakaları

İkinci Dünya Savaşının ardından Türkiye’de gerçekleştirilen spor faaliyetlerinin yanı sıra yurt dışında da müsabakalar düzenlenmiştir. 22 Ekim 1946’da İsveç’in Stockholm kentinde 7 sıklet halde düzenlenen Avrupa Serbest Güreş Şampiyonasında 62 kg’da Gazanfer Bilge, 67’ de Celal Atik, 73’de Yaşar Doğu altın madalya kazanmıştır. Ayrıca 57 kg’da Nasuh Akar, 79’da Mahmut Çeterez gümüş; 87’de Muharrem Candaş ve ağır sıklette de Mehmet Çoban bronz madalya elde etmiştir. Bu tabloya göre genel klasmanda üçü altın, ikisi gümüş ve ikisi de bronz olmak üzere toplamda yedi madalya ve 15 puanla Türkiye ilk kez tarihinde serbest stil Avrupa takım şampiyonluğunu kazanmıştır.⁴²

Tablo 7’de 1946’da yapılan Avrupa Güreş Şampiyonasında ülkelerin madalya sıralaması verilmiştir.

⁴¹ Cihad Arman, “Güreşçilerimiz Avrupa Şampiyonu”, Yeni Sabah, 6 Haziran 1949, s. 1, 6; “Güreşlerde Şampiyon Olduk”, Zafer, 6 Haziran 1949 ,s.6 ;“1949 Avrupa Güreş Şampiyonası”, https://tr.wikipedia.org/wiki/1949_Avrupa_G%C3%BCre%C5%9F_%C5%9Eampiyonas%C4%B1, Erişim Tarihi: 19.04.2022.

⁴² Avni Tarhan, “Serbest Güreşte 4 Kez Avrupa Takım Şampiyonuyuz”, <https://www.marasmanset.com/serbest-gures-te-4-kez-avrupa-takim-sampiyonuyuz-makale,1121.html>, Erişim Tarihi: 19.04.2022.

Tablo 7⁴³**1946 Avrupa Güreş Şampiyonası Madalya Sıralaması**

Sıra No	Ülke	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
1	Türkiye	3	2	2	7
2	İsveç	2	3	2	7
3	Finlandiya	2	0	2	4
4	Macaristan	1	1	0	2
5	İsviçre	0	2	1	3
6	Fransa	0	0	1	1
	Toplam	8	8	8	24

Tablo 7'ye göre, 1946 Avrupa Güreş Şampiyonasında; sekiz altın madalyadan üçünü Türkiye, ikişer tanesini İsveç ve Finlandiya, birini de Macaristan güreşçileri elde etmiştir. Ayrıca gümüş madalyalardan üçünü İsveç, ikişer tanesini Türkiye ve İsviçre, birini de Macaristan almıştır. Yine bronz madalyaların ikişer tanesini Türkiye, İsveç ve Finlandiya, birer tanesini de İsviçre ve Fransa elde etmiştir. Bu sonuçlara göre üçü altın, ikisi gümüş ve ikisi de bronz olmak üzere toplamda yedi madalya ile Türkiye ilk sırada yer almıştır. Bu ülkeyi iki altın, üç gümüş ve iki bronz ile İsveç; iki altın, iki bronz ile Finlandiya, bir altın bir gümüşle Macaristan, iki gümüş bir bronzla İsviçre ve bir bronz ile Fransa takip etmiştir.

Tablo 8'de Farklı sıklletlerde ve serbest dalda 1946 Avrupa Güreş Şampiyonasına iştirak eden sporcuların adı, ülkesi ve kazandığı madalya türleri gösterilmiştir.

Tablo 8'e göre, 1946 Avrupa Güreş Şampiyonasında sekiz sıklletteki sekiz altın madalyadan üçünü 62 kg'da Gazanfer Bilge, 67'de Celal Atik ve 73'de Yaşar Doğu kazanmıştır. Kalan altın madalyaların ikişer tanesini Finlandiya ve İsveç, birini de Macar güreşçileri paylaşmıştır. Ayrıca gümüş madalyalardan ikisini Türkiye'den 57 kg'da Nasuh Akar ve 79'da Mahmut Çeterez alırken, üçünü İsveç, ikisini İsviçre ve birini de Macaristan güreşçileri kazanmıştır. Bronz madalyalardan ikisini Türkiye'den 87 kg'da Muharrem Candaş ve ağır sıkllette Mehmet Çoban alırken, ikişer tanesini İsveç ve Finlandiya, birer tanesini ise Fransa ve İsviçre elde etmiştir.

⁴³ Türkiye Güreş Federasyonu Resmi İnternet Sayfası, "Avrupa Şampiyonlarımız", <https://tgf.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 09.05.2022; "1946 Avrupa Güreş Şampiyonası", https://tr.wikipedia.org/wiki/1946_Avrupa_G%C3%BCre%C5%9F_%C5%9Eampiyonas%C4%B1, Erişim Tarihi: 19.04.2022.

Tablo 8⁴⁴

1946 Avrupa Güreş Şampiyonası (Erkekler Serbest)

Sıklet	Altın	Gümüş	Bronz
52 Kg	Lennart Vitala (Finlandiya)	Malte Hakanssoy (İsveç)	George Labadie (Fransa)
57 Kg	Lajos Bencze (Macaristan)	Nasuh Akar (Türkiye)	Erkki Johansson (İsveç)
62 Kg	Gazanfer Bilge (Türkiye)	Olle Anderberg (İsveç)	Paavo Hietala (Finlandiya)
67 Kg	Celal Atik (Türkiye)	Gösta Frandfors (İsveç)	Lauri Kangas (Finlandiya)
73 Kg	Yaşar Doğu (Türkiye)	Kalman Sovari (Macaristan)	Karl Schaad (İsviçre)
79 Kg	Eino Virtanen (Finlandiya)	Mahmut Çeterez (Türkiye)	Axel Grönberg (İsveç)
87 Kg	Bengt Fahlkvist (İsveç)	Fritz Stöckli (İsviçre)	Muharrem Candaş (Türkiye)
+87 Kg	Bertil Antonsson (İsveç)	Willy Lardon (İsviçre)	Mehmet Çoban (Türkiye)

Öte yandan 11-14 Nisan 1947 tarihleri arasında Çekoslovakya’nın Prag şehrinde 18 ülkenin iştirakiyle grekormen müsabakalarının yapıldığı Avrupa Güreş Şampiyonasında takım sıralamasında üç altın bir gümüş ve üç bronz madalya ile İsveç ilk sırada yer almıştır. Bu ülkeyi üç altın, bir gümüş bir bronz madalya ile Sovyetler Birliği ikinci sırada; Bir altın, iki gümüş, bir bronz madalya ile Türkiye üçüncü sırada takip etmiştir. 73 kg’da Yaşar Doğu altın, 79’da Muhlis Tayfur ile ağır sıklette Mustafa Çakmak gümüş ve 67’de Celal Atik yarışmalarda Türkiye’ye bronz madalya kazandıran güreşçiler arasında yer almıştır.⁴⁵

1947 yılı içerisinde ülke dışındaki müsabakaların sürdürüldüğü bilinmektedir. 28 Eylül 1947’de Atina’da Türk, Yunan ve Filistin atletleri arasında 100, 1.500, 10.000 metre yarışlarının yanı sıra, 4x400 metre bayrak yarışı, Yüksek Atlama ve Cirit alanlarında düzenlenen *Doğu Akdeniz Atletizm*

⁴⁴ Avni Tarhan, Yaşar Doğu Hayatı ve Örnek Sporculuğu, Kahraman Maraş Belediyesi Yayınları, Ankara, 2012, s.170; “1946 Avrupa Güreş Şampiyonası”, https://tr.wikipedia.org/wiki/1946_Avrupa_G%C3%BCre%C5%9F_%C5%9Eampiyonas%C4%B1, Erişim Tarihi: 19.04.2022.

⁴⁵ Ömer Besim Koşalay, “Prag’daki Güreşlerin İkinci Günü”, *Cumhuriyet*, 13 Nisan 1947, s. 1, 3; Eşref Şefik Atabay, “Prag’daki Güreşçilerimiz Rakiplerinden Başka Zorlukları da Yenmeye Mecbur Kalacaklardır”, *Cumhuriyet*, 12 Nisan 1947, s. 4; Ahmet İhsan, “Güreşçilerimiz Prag’da Niçin Üçüncü Oldular”, *Cumhuriyet*, 16 Nisan 1947, s. 2 “1947 Avrupa Güreş Şampiyonası”, https://tr.wikipedia.org/wiki/1947_Avrupa_G%C3%BCre%C5%9F_%C5%9Eampiyonas%C4%B1, Erişim Tarihi: 20.04.2022; Ahmet İhsan, 16 Nisan 1947 tarihli Cumhuriyet Gazetesindeki “Güreşçilerimiz Prag’da Niçin Üçüncü Oldular”, adlı makalesinde Avrupa Grekormen Güreş Şampiyonasında Türk millî takımının üçüncülüğü almasında, hakemlerin haksızca verdiği kararların yanı sıra grekormen tarzına Türk güreşçilerin alışkın olmamasının da etki ettiğini ileri sürmüştür.

Müsabakalarında, Yunanlılar 55 puanla birinci, Türkiye 47 puanla ikinci ve Filistin 30 puanla üçüncü olmuştur.⁴⁶

Yurt dışında yapılan spor müsabakalarında futbolun da yer aldığı bilinmektedir. Atina'da 20.000 kişilik izleyici grubu önünde Türk ve Mısır Milli Takımları arasında İtalyan Hakem Gambo yönetiminde 12 Mayıs 1949 tarihinde yapılan Akdeniz Futbol Şampiyonasındaki ilk karşılaşmada, Türkiye Mısır'ı 3-2 mağlup etmeyi başarmıştır.⁴⁷

2.2.1. Londra 1948 14. Yaz Olimpiyat Oyunları

Yurt dışında gerçekleştirilen müsabakalar arasında bulunan ve 29 Temmuz-14 Ağustos 1948 tarihleri arasında İngiltere'nin başkenti Londra'da düzenlenen 1948 14. Yaz Olimpiyat Oyunlarına, 59 ülkeden 3.972'si erkek, 446'sı da kadın olmak üzere toplamda 4.418 sporcu katılmıştır. Türkiye'den altı branşta biri kadın 58 sporcunun iştirak ettiği bu Olimpiyat Oyunlarında güreşte altı altın, dört gümüş, bir bronz; atletizmde de bir bronz olmak üzere toplamda 12 madalya kazanılarak ekip halinde olimpiyat yedincisi olunmuştur. Atletizm alanında elde edilen bronz madalyanın sahibi üç adım atlamada Ruhi Sarialp olmuştur.⁴⁸

Türk güreşçileri tarafından 1948 14. Yaz Olimpiyat Oyunlarında dördü altın ve ikisi de gümüş olmak üzere toplamda altı madalyanın serbest stil dalında elde edildiği bilinmektedir.

Tablo 9'da Milli Takımın serbest stil müsabaka sonuçları verilmiştir. Tablo 9'ya göre, 1948 14. Yaz Olimpiyat Oyunları Türk Milli Takımı serbest stil güreş müsabakası sonuçlarında; 57 kg'da Nasuh Akar, 62'de Gazanfer Bilge, 67'de Celal Atik ve 73'de Yaşar Doğu altın madalya kazanırken, 52 kg'da Halit Balamir ve 79'da Adil Candemir gümüş madalya elde etmiştir. Ayrıca 87 kg'da Muharrem Candaş ile ağır sıklette Sadık Esen, dördüncü sırada yarışmaları tamamlamıştır.

⁴⁶ "Atina'da Doğu Akdeniz Atletizm Müsabakaları", *Cumhuriyet*, 29 Eylül 1947, s. 1.

⁴⁷ "Akdeniz Şampiyonasında Milli Futbol Takımımız Mısır'ı 3-2 Mağlup Etti", *Zafer*, 13 Mayıs 1949, s. 1, 6.

⁴⁸ "Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Tarihçesi-7", *Olimpiyat Dünyası*, S. 55, Yıl. Ocak 2015, s. 39; Kurthan Fişek, *100 Soruda Türkiye Spor Tarihi*, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 1985, s. 142.

Tablo 9⁴⁹

Türk Milli Takımı Serbest Stil Müsabaka Sonuçları

Sıra No	Ağırlığı (Kg)	Adı Soyadı	Derecesi
1	52	Halit Balamir	2
2	57	Nasuh Akar	1
3	62	Gazanfer Bilge	1
4	67	Celal Atik	1
5	73	Yaşar Doğu	1
6	79	Adil Candemir	2
7	87	Muharrem Candaş	4
8	+87	Sadık Esen	4

14. Yaz Olimpiyat Oyunlarında Türk güreşçileri tarafından iki altın, iki gümüş ve bir bronz madalya ise grekoromen stil müsabakalarından elde edilmiştir.

Tablo 10’da Türk Milli Takımının grekoromen stilde müsabaka sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 10⁵⁰

Türk Milli Takımı Grekoromen Stil Müsabaka Sonuçları

Sıra No	Ağırlığı (Kg)	Adı Soyadı	Derecesi
1	52	Kenan Olcay	2
2	57	Halil Kaya	3
3	62	Mehmet Oktav	1
4	67	Ahmet Şenol	6
5	73	Ali Özdemir	Tamamlayamadı
6	79	Muhlis Tayfur	2
7	87	Mustafa Çakmak	Elendi
8	+87	Mersinli Ahmet Kireççi	1

⁴⁹ Avni Tarhan, Yaşar Doğu Hayatı ve Örnek Sporculuğu, Kahraman Maraş Belediyesi Yayınları, Ankara, 2012, s. 162; International Olympic Committee Resmi İnternet Sayfası, “London 1948 Wrestling Results”, <https://olympics.com/en/olympic-games/london-1948/results/wrestling>, Erişim Tarihi: 09.05.2022; Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Resmi İnternet Sayfası, “1948 Londra Yaz Olimpiyat Oyunları”, <https://olimpiyatkomitesi.org.tr/Olimpiyat-Oyunlari-Sporcu-Listesi/21>, Erişim Tarihi: 24.04.2022.

⁵⁰ Avni Tarhan, Yaşar Doğu Hayatı ve Örnek Sporculuğu, Kahraman Maraş Belediyesi Yayınları, Ankara, 2012, s. 162; International Olympic Committee Resmi İnternet Sayfası, “London 1948 Wrestling Results”, <https://olympics.com/en/olympic-games/london-1948/results/wrestling>, Erişim Tarihi: 09.05.2022; Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Resmi İnternet Sayfası, “1948 Londra Yaz Olimpiyat Oyunları”, <https://olimpiyatkomitesi.org.tr/Olimpiyat-Oyunlari-Sporcu-Listesi/21>, Erişim Tarihi: 24.04.2022.

Tablo 10'a göre, 14. Yaz Olimpiyat Oyunları grekoromen stil müsabaka sonuçlarında; 62 kg'da Mehmet Oktav ve ağır sıklette Mersinli Ahmet Kireççi altın madalya kazanırken, 52'de Kenan Olcay ve 79'da Muhlis Tayfur gümüş madalya elde etmiştir. Ayrıca 57'de Halil Kaya bronz madalyaya uzanırken, 67'de Ahmet Şenol altıncı olmuş, 73'de Ali Özdemir müsabakayı tamamlayamamış ve 87'de Mustafa Çakmak elenmiştir.

Olimpiyat oyunlarında 73 kg'da serbest stil müsabakalara katılan Yaşar Doğu, rakiplerinden beşini tuş, birini de sayı ile yenmek suretiyle altın madalya kazanmıştır.

Tablo 11'de serbest stil ve 73 kg'da klasman dereceleri gösterilmiştir.

Tablo 11⁵¹

Serbest Stil 73 Kg Klasman Dereceleri

Sıra No	Ağırlığı (Kg)	Adı Soyadı	Ülkesi	Derecesi
1	73	Yaşar Doğu	Türkiye	1
2	73	Garrard Richard Edvard	Avusturalya	2
3	73	Merril Leland Gilbert Jr.	ABD	3
4	73	Leclerc Jean Baptiste	Fransa	4
5	73	Sovari Kalman	Macaristan	5
7	73	Westergren Frans	İsveç	6

Tablo 11'e göre, 14. Yaz Olimpiyat Oyunları serbest stil 73. kg müsabakalarında; Yaşar Doğu altın madalya sahibi olurken, Avusturalyalı güreşçi Garrard Richard Edvard gümüş, ABD'li güreşçi Merril Leland Gilbert Jr. ise bronz madalya elde etmiştir. Müsabakaların kalan sıralamasında Fransız Leclerc Jean Baptiste dördüncü, Macar Sovari Kalman beşinci ve İsveçli Westergren Frans altıncı olmuştur.

Londra'da 73 kg'da 16 güreşçi arasında bulunan 6 numaralı Yaşar Doğu, Macar Kalman Sovari, Avustralyalı Richard Gerard, Hindli A. Buhargave, İranlı Abbas Zandi, Mısırlı Adel Mustafa gibi güreşçileri tuşla yenmeyi başarmıştır. Doğu'nun finalde ABD'li Leland Merrill'e galip gelmesinde ise spora daha ilk başladığı yıllarda *Önce sayı ile kazanmayı garantile, sonra tuşla* anlayışı yardımcı olmuştur.⁵² Yarışmalarda fırtına gibi eserek Macar, Avustralya, Hind,

⁵¹ Avni Tarhan, Yaşar Doğu Hayatı ve Örnek Sporculuğu, Kahraman Maraş Belediyesi Yayınları, Ankara, 2012, s. 161.

⁵² Tarhan, a.g.e, s. 161.

İran ve Mısır’lı rakiplerini tuşla yenmeyi başaran Yaşar Doğu, finalde de ABD’li Leland Merrill’e sayı ile galip gelmiştir.

Tablo 12’de Yaşar Doğu’nun Olimpiyat Oyunlarında klasmanında yendiği güreşçilerin adı ve ülkeleriyle ne kadar sürede galip geldiği gösterilmiştir.

Tablo 12⁵³

Yaşar Doğu’nun Galibiyet Durumu

Sıra No	Rakip Sporcu	Uyuğu	Galibiyet Süresi
1	A.Buhargave	Hindistan	2 dk 58 sn
2	Kalman Sovari	Macar	7 dk 04 sn
3	Abbas Zandi	İran	4 dk 05 sn
4	Adel Mustafa	Mısır	7 dk 39 sn
5	Richard Gerrard	Avustralya	6 dk 07 sn
6	Lealand Merrill	ABD	Sayı ile yendi

Tablo 12’ye göre, 14. Yaz Olimpiyat Oyunları serbest stil 73 kg müsabakalarında; Yaşar Doğu Hindli A.Buhargave’yi 2 dakika 58 saniye, İranlı Abbas Zandi’yi 4 dakika 05 saniye, Avustralya’lı Richard Gerrard’ı 6 dakika 07 saniye, Macar Kolman Sovari’yi 7 dakika 04 saniye ve Mısır’lı Adel Mustafa’yi 7 dakika 39 saniyede tuşla yenmeyi başarmıştır. Finalde ABD’li Leland Merrill’i’de sayı ile yenmeyi başaran Yaşar Doğu, altın madalyaya uzanmıştır.

1948 Yılı 14. Yaz Olimpiyatlarında önemli bir başarı yakalayan Türk sporcularının güreşte kazandıkları altı altın madalya ile sıralamada yedinci olduğu bilinmektedir.

Tablo 13’te Yaz Olimpiyat Oyunlarında dereceye giren ilk on ülkenin aldığı altın, gümüş ve bronz madalya sayıları verilmiştir.

Tablo 13’e göre, Londra’daki olimpiyat oyunları mücadelesinde 38’i altın, 27’si gümüş ve 19’u da bronz olmak üzere toplamda elde ettiği 84 madalya ile ABD ilk sırada yer almıştır. Bu ülkeyi 17 altın, 11 gümüş ve 18’i de bronz olmak üzere toplamda 46 madalya ile İsveç; 11 altın, 6 gümüş ve 15 bronz ve toplam 32 madalya ile Fransa izlemiştir. Bu sıralamaya altısı altın, dördü gümüş ve ikisi de bronz olmak üzere toplamda 12 madalya ile Türkiye yedinci sıradan girmiştir.

⁵³ Avni Tarhan, Yaşar Doğu Hayatı ve Örnek Sporculuğu, Kahraman Maraş Belediyesi Yayınları, Ankara, 2012, s. 162.

Tablo 13⁵⁴

1948 Yaz Olimpiyatlarının Ükelere Göre Madalya Dağılımı (Altın)

Sıra No	Ülke	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
1	ABD	38	27	19	84
2	İsveç	17	11	18	46
3	Fransa	11	6	15	32
4	Finlandiya	10	8	6	24
5	Macaristan	10	5	13	28
6	İtalya	9	12	10	31
7	Türkiye	6	4	2	12
8	Çekoslovakya	6	2	3	11
9	İsviçre	5	12	6	23
10	Danimarka	5	8	9	22

SONUÇ

3530 sayılı Kanunla Başbakanlığa bağlı bir kuruluş olarak teşkil edilen BTGM, İkinci Dünya Savaşı sonrasında da sporun icra edildiği önemli bir merkez haline gelmiştir. Kurumun faaliyetlerini yürütmesinin maddi külfet getirmesi, genel bütçe, il özel idaresi ve belediyelerin gelirlerinden pay almasını gerekli kılmıştır.

1946'dan 1950'ye kadar olan beş yıllık dönemde BTGM'nin yaptığı harcamalar için sadece genel bütçeden aldığı ödenek tutarı beş milyon liranın üzerine çıkmıştır. Bu beş yıllık süreçte spor faaliyetlerinin geliştirilmesi ve elde edilen başarıların kazanılmasında sporcu kimliğiyle de tanınan Vildan Aşir Savaşır'ın kurumun genel müdürlüğüne atanması da etkili olmuştur.

İkinci Dünya Savaşı sonrası spor alanında yapılan en önemli hamlelerden biri de 18-23 Şubat 1946 tarihleri arasında gerçekleştirilen Beden Eğitimi ve Spor Şurası olmuştur. Dönemin spor sorunlarını ele alıp gelişimine de katkı sağlayan Şuranın, spor faaliyetlerinin önünü açma ve başarıların kazanılmasında da önemli bir payı olduğu düşünülmektedir.

Savaş sonrası dönemde atletizm, güreş ve futbol başta yer almak üzere atıcılık, bisiklet, boks, eskrim, spor oyunları, su sporları, okul spor yurtları, izcilik ve jimnastik ile dağ ve kayakçılığın hükümet politikalarıyla desteklendiği

⁵⁴ International Olympic Committee Resmi İnternet Sayfası, "London 1948 Medal Table", <https://olympics.com/en/olympic-games/london-1948/medals>, Erişim Tarihi: 09.05.2022; Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Resmi İnternet Sayfası, "Londra 1948 Madalya Dağılımı", <https://olimpiyatkomitesi.org.tr/Ulke-Madalya-Listesi/21>, Erişim Tarihi: 24.04.2022.

İnönü Döneminde Türkiye’de Spor: İkinci Dünya Savaşı Sonrası...

görülmektedir. Bu desteğin lisanslı kulüp ve sporcu sayılarında muazzam artışlar meydana getirdiğini 1942’den 1947’ye lisanslı kulüp sayısında %186,74 ve çeşitli branşlardaki sporcu sayısında %1.674,91 oranında bir gelişme temin edilmesinden anlaşılmaktadır.

İnönü döneminin İkinci Dünya Savaşı sonrası sürecinde sporun gelişimine katkı sağlayan unsurlardan biri de dış ülkelerden uzman ve antrenörlerin getirilmesi olmuştur. Sporun ilerlemesinin gerek hükümet politikalarıyla desteklenmesi gerekse yabancı uzmanların rehberlik etmesi, uluslararası müsabakalarda önemli başarılar kazanılmasının da önünü açmıştır. 22 Ekim 1946’da İsveç Stockholm’da yapılan Avrupa Serbest Güreş Şampiyonasında üç altın, iki gümüş ve iki de bronz olmak üzere toplamda kazanılan yedi madalya ile Türkiye ilk kez tarihinde serbest stil Avrupa takım şampiyonluğuna uzanmıştır.

3-5 Haziran 1949 tarihleri arasında Lütü Kırda Kongre ve Sergi Sarayında serbest dalda düzenlenen Avrupa Güreş Şampiyonasında yedisi altın biri de gümüş olmak üzere toplamda elde edilen sekiz madalya ile Türkiye’nin Avrupa şampiyonluğunu bir kez daha kazanması, bu başarılarından bir yenisini teşkil etmiştir.

Türkiye’nin uluslararası müsabakalardaki başarısına, 29 Temmuz-14 Ağustos 1948 tarihleri arasında İngiltere’nin başkenti Londra’da düzenlenen 1948 14. Yaz Olimpiyat Oyunlarıyla bir yenisini daha eklemiştir. Altı dalda 58 sporcunun katıldığı bu Olimpiyat Oyunlarında güreşte altı altın, dört gümüş, bir bronz; atletizmde de bir bronz olmak üzere toplamda 12 madalyanın elde edilmesi, sıralamada olimpiyat yedinciliğinin kazanılmasını sağlamıştır.

İnönü döneminde kadro ve müesseselerle spor ve sporcuya özen gösterilip güreş, su sporları, boks, futbol, sportif oyunlar ve atletizm alanında sporcu sayısıyla lisanslı kulüp sayısının artırılması, yeni bir sektörün oluşmasına da vesile olmuştur. Ayrıca iletişim araçlarının gelişimiyle müsabakaları izlemenin kolaylaşması, spor ve sporcuların kitleler üzerindeki etkilerinin de artırılmasına neden olmuştur.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında hükümet politikaları arasında yer alan ülkenin yedi bölge, dört mevsim, köy, kasaba ve şehirlerinde sporu sevdirmeye anlayışı; beden ve ruh sağlığı bakımından zinde nesiller yetiştirilerek ülkenin gelişiminin önündeki engellerin ortadan kaldırılması sürecini başlatmıştır.

Sonuç itibarıyla sporun merkeze alınıp ulusal ve uluslararası müsabakalarda başarılar elde edilmesi, ülke gündeminin değiştirilmesi ve uluslararası platformda tanınırlığın da önünü açmıştır. Yarışmaları kazanarak

İstiklal Marşı eşliğinde Türk bayrağının göndere çekilmesine vesile olan sporcularla halkın aynı duygu etrafında bir araya gelmesi, ülke birlik ve bütünlüğün sağlanmasına da öncülük etmiştir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

ARŞİV BELGELERİ

Başkanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA)

- BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 109-63-15, Tarih: 29.09.1945.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 109-61-5, Tarih: 29.09.1945.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 109-73-6, Tarih: 06.12.1945.
BCA, Yer Bilgisi: 30-11-1-0/ 179-35-6, Tarih: 19.12.1945.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 111-62-17, Tarih: 30.09.1946.
BCA, Yer Bilgisi: 490-1-0-0/ 28-129-1, Tarih: 18.01.1946.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 110-13-16, Tarih: 15.02.1946.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 112-74-12, Tarih: 26.10.1946.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 115-77-3, Tarih: 03.12.1947.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 115-89-18, Tarih: 31.01.1948.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 116-35-13, Tarih: 25.05.1948.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 116-44-5, Tarih: 22.06.1948.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 117-63-6, Tarih: 30.09.1948.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 118-85-16, Tarih: 31.12.1948.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 118-94-10, Tarih: 03.02.1949.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 119-27-20, Tarih: 15.04.1949.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 119-42-11, Tarih: 03.06.1949.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 121-83-8, Tarih: 22.11.1949.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 121-95-13, Tarih: 13.01.1950.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 122-24-16, Tarih: 17.03.1950.
BCA, Yer Bilgisi: 30-18-1-2/ 122-41-17, Tarih: 02.05.1950.

RESMİ YAYINLAR

A. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kanunlar ve Tutanak Dergileri

- TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 3, C. 6, 24 Mayıs 1928, s. 234.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 4, C. 11, 11.06.1932, s. 537.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 5, C. 18, 29.06.1938, s. 1160.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 6, C. 20, 30.06.1939, s. 722.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 7, C. 28, 26.12.1945, s. 28.

- TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 7, C. 28, 28.12.1945, s. 484.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 29, 11.12.1946, s. 45.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 29, 27.12.1946, s. 28.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 29, 14.04.1947, s. 609.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 30, 25.12.1947, s. 87, 96.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 31, 29.12.1948, s. 67.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 31, 25.02.1949, s. 198.
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 32, 28.12.1949, s. 309
TBMM, Kanunlar Dergisi, Dönem: 8, C. 32, 20.02.1950, s. 566.
TBMM, Tutanak Dergisi, 1946 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi,
Dönem: 7, Toplantı: 3, C. 20, 21. Birleşim, 28.12.1945, s. 6-7.
TBMM, Tutanak Dergisi, 1947 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi,
Dönem: 8, Toplantı: 1, C. 3, 15. Birleşim, 11.12.1946, s. 8-10,19.
TBMM, Tutanak Dergisi, 1948 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi,
Dönem: 8, Toplantı: 2, C. 8, 22. Birleşim, 25.12.1947, s. 3-7, 16.
TBMM, Tutanak Dergisi, 1947 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi,
Dönem: 8, Toplantı: 1, C. 3, 15. Birleşim, 11.12.1946, s. 9-12.
TBMM, Tutanak Dergisi, 1949 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi,
Dönem: 8, Toplantı: 3, C. 16, 52. Birleşim, 25.02.1948, s. 8-10, 17.
TBMM, Tutanak Dergisi, 1950 Yılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Bütçesi,
Dönem: 8, Toplantı: 4, C. 24, 49. Birleşim, 17.02.1950, s. 4-9, 14,16.

B. Resmi Gazete

- Resmi Gazete, S. 900, 28 Mayıs 1928.
Resmi Gazete, S. 2126, 16 Haziran 1932.
Resmi Gazete, S. 3961, 16 Temmuz 1938.
Resmi Gazete, S. 4253, 8 Temmuz 1939.
Resmi Gazete, S. 6193, 29 Aralık 1945.
Resmi Gazete, S. 6198, 5 Ocak 1946.
Resmi Gazete, S. 6480, 14 Aralık 1946.
Resmi Gazete, S. 6493, 30 Aralık 1946.
Resmi Gazete, S. 6590, 24 Nisan 1947.
Resmi Gazete, S. 6792, 29 Aralık 1947.
Resmi Gazete, S. 6793, 30 Aralık 1947.
Resmi Gazete, S. 7094, 31 Aralık 1948.
Resmi Gazete, S. 7143, 28 Şubat 1949.
Resmi Gazete, S. 7394, 31 Aralık 1949.
Resmi Gazete, S. 7442, 25 Şubat 1950.

SÜRELİ YAYINLAR

A. Dergiler

Anafarta (1934)

Beden Terbiyesi ve Spor, (1939)

Ispor Postası (1937)

İstem (2008)

Karınca (1935)

Olimpiyat Dünyası (2015)

Ülkü Halkevleri Mecmuası (1933-1939)

Tarih Okulu Dergisi (2020)

Türkspor (1929)

B. Gazeteler

Akşam (6 Haziran 1949)

Anadolu (20 Mayıs 1941)

Cumhuriyet (12-16 Nisan, 29 Eylül 1947)

Haber (23 Ağustos 1940)

İzmir Postası (3 Temmuz 1934)

Kurun (15 Nisan 1935)

Milliyet (13 Nisan 1935)

Son Posta (2 Ağustos 1930)

Son Telgraf (6. İkinci Kanun 1940)

Tan (10 Temmuz 1938)

Tasviri Efkâr (6 Temmuz 1942)

Türkdili (3 Ağustos 1936)

Ulus (18 Eylül 1942)

Vakit (13 İkinci Teşrin 1939)

Vatan (22 Birinci Teşrin 1942)

Yarın (19 Ağustos 1931)

Yeni Asır (5 Nisan 1938)

Yeniyol (1 Eylül 1942)

Zafer (13 Mayıs-6 Haziran 1949)

KİTAPLAR

Arseven, R. (1976). *Eskrim Tarihi ve Modern Eskrim*. Türkiye Eskrim Federasyonu.

Ayas, A. N. (1948). *Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi: Kuruluşlar ve Tarihçeler*. Milli Eğitim.

- Demir, H. (2006). *Türk Spor Teşkilatı (Tarihsel Gelişim, Kapsam ve Bir Araştırma)*. Çizgi.
- Fişek, K. (1985). *100 Soruda Türkiye Spor Tarihi*. Gerçek.
- Kahraman, A. (1989). *Cumhuriyete Kadar Türk Güreşi*. Kültür Bakanlığı.
- Kahraman, A. (1995). *Osmanlı Devletinde Spor*. Kültür Bakanlığı.
- Kuşoğlu, M. Z. (2006). *Türk Okçuluğu ve Sultan Mahmut’un Ok Günlüğü*. Ötügen.
- Öngel, H. B. (2001). *Türk Kültür Tarihinde Spor*. Kültür Bakanlığı.
- Şahin, H. M. (2003). *Türk Spor Kültüründe Aba Güreşi*. Gaziantepspor Kulübü.
- Tarhan, A. (2012). *Yaşar Doğu Hayatı ve Örnek Sporculuğu*. Kahraman Maraş Belediyesi.
- Yurtoğlu, N. (2020). Atatürk Döneminde Türkiye’de Spor Politikası (1922-1938). İ.Y. Gök, F. Dayı (Ed.), *Sporda Finansal, Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar* içinde (s.1-44). Nobel Bilimsel Eserler.
- Yücel, Ü. (1999). *Türk Okçuluğu*. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.

MAKALELER

- Abbas, N. (1937). Büyük bir spor kurultayı kurmalıyız-2. *Ispor Postası*, (147), 5.
- Abbas, N. (1939). Halkevleri ve memleket sporu. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 13(73), 23-26.
- Abbas, N. (1939). Başka memleketlerde beden terbiyesi. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 13(75), 235-239.
- Adana Halkevinde. *Kurun*, 15 Nisan 1935, 6.
- Akdeniz şampiyonasında milli futbol takımımız Mısır’ı 3-2 mağlup etti. *Zafer*, 13 Mayıs 1949, 1, 6.
- Apak, R. (1935). Türkiye’de dağ sporu. *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, 5(25), 51-53.
- Apak, R. (1936). Türk sporunun yeni yükümleri. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 6(35), 345-348.

- Apak, R. (1938). Halkevleri spor şubeleri nasıl çalışmalıdır. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 11(64), 351-353.
- Apak, R. (1938). Yeni beden terbiyesi kanunu. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 11(66), 517-519.
- Apak, R. (1938). Yeni beden terbiyesi kanunu-II. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 12(68), 123-125.
- Apak, R. (1938). On beş yıl ve Türk sporu. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 12(69), 229-234.
- Arman, C. (1949). Güreşçilerimiz Avrupa şampiyonu. *Yeni Sabah*, 6 Haziran, 1, 6.
- Asaf, B. (1933). Spor telakkimiz. *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, 1(1), 71-72.
- Atabey, E.Ş. (1947). Prag'daki güreşçilerimiz rakiplerinden başka zorlukları da yenmeye mecbur kalacaklardır. *Cumhuriyet*, 12 Nisan 1947, 4.
- Atina'da doğu Akdeniz atletizm müsabakaları. *Cumhuriyet*, 29 Eylül 1947, 1.
- Avcı, C. (1939). Avcılık sporu. *Beden Terbiyesi ve Spor*, 1(5), 17-18.
- Azak, E. (1934). Ailede bedenî terbiye. *Anafarta*, 1(3), 16.
- Baba, N. (1939) Beden terbiyesi ve gençlik meselesi: izcilik. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 13(78), 541-544.
- Baba, N. (1939), Beden terbiyesi ve gençlik meseleleri: kayak, kamp ve dağ sporları. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, C. 14(80), 129-131.
- Baha, N. (1939), Başka memleketlerde beden terbiyesi: birleşik Amerika. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 13(77), 423-426.
- Bisiklet müsabakaları. *Anadolu*, 20 Mayıs 1941, 4.
- Burhaniye idman yurdunun 20. yıl dönümü. *Türkdili*, 3 Ağustos 1936, 2.
- Büyük bir dağ oteli. *Son Telgraf*, 6. İkinci Kanun 1940, 2.
- Dün modada yelken yarışları yapıldı. *Tasviri Efkâr*, 6 Temmuz 1942, 2.
- Cemal, Z. (1935). Beden eğitimi. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 6(31), 52-54.
- Çağlar, B. K. (1936). Spor kongresi. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 7(39), 200-202.
- Çavuşoğlu, A. (2008). Çevgen/çöğen oyunu kültürü ve edebî, tasavvufî metinlerde yansımaları. *İstem*, 6(11), 159-174.

- Demoor, Y. (1935). Beden eğitiminin anlam ve önemi. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 6(33), 174-177.
- Edirne’de atletizm bayramı. *Yeni Asır*, 5 Nisan 1938, 2.
- Gönenç, R. (1935). Kampların sağlık ve sosyal yöndeminden faydaları. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 5(30) 432-436.
- Gündüz, A. (1942). Milli spor acaba bu mu? *Vatan*, 22 Birinci Teşrin, 2.
- Güreşlerde şampiyon olduk. *Zafer*, 6 Haziran 1949, 6.
- Halkevleri Atatürk atletizm müsabakaları tertip edecek. *Vakit*, 13 İkinci Teşrin 1939, 2.
- İhsan, A. (1947). Güreşçilerimiz Prag’da niçin üçüncü oldular. *Cumhuriyet*, 16 Nisan, 2.
- İstanbulspor kongresi. *Milliyet*, 13 Nisan 1935, 6.
- Kaleli, H. (1937). Sağlık bakımından spor ve biz. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 9 (49), 59-63.
- Kansu, Ş.A. (1937). Anadolu ve spor. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 9(53), 321.
- Kırşan, N. (1935). 1936 olimpiyatları. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 6(31), 46-51.
- Kırşan, N. (1938). Halkevlerinde beden terbiyesi. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 12(68), 126-128.
- Koşalay, Ö. B. (1947). Prag’daki güreşlerin ikinci günü. *Cumhuriyet*, 13 Nisan, 1, 3.
- Onay, T. (1935). Türklerde boks. *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, 4(24), 447-448.
- Ortekin, H. (1938). Türkler ve kayak. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 10(60), 513-516.
- Öget, S. (1940). Tuğrul, Bir bardak suda fırtına. *Haber*, 23 Ağustos, 6.
- Rıdvan, A. (1931) Sporu teşvik. *Yarın*, 19 Ağustos, 2.
- Savaşır, V. A. (1935). Dağın ve kışın sporu. *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, 4(24), 449-450.
- Seyfi, A. R. (1933). Tarihte Türkler ve spor. *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, 1(6), 476-480.
- Şahingiray, Ş. (1938). Halkevlerinde basit spor tesisleri-II. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 11(66), 520-524.

- Şapolyo, E. B. (1939). Sümer ve Etilerde spor-II. *Beden Terbiyesi ve Spor*, 1(7), 11-12.
- Sovyet sporcuları memleketimizde. (1935). *Karınca*, (18), 26-28.
- Sporting kulübün tenis turnuvası. *Ulus*, 18 Eylül 1942, 2.
- Tarcan, S. S. (1933). İtalya'da halk ve gençlik teşkilatı. *Ülkü Halkevleri Mecmuası*, 1(3), 241-243.
- Türk gibi kuvvetli: kara Ahmet nasıl cihan şampiyonu olmuştu-2. (1929). *Türkspor*, (2), 4-5.
- Türkiye milli olimpiyat komitesi tarihçesi-8. (2015). *Olimpiyat Dünyası*, (55), 38-42.
- Ugan, H. (1939). Dağcılık-II. *Beden Terbiyesi ve Spor*, (10), 32-33.
- Uludağ, O. Ş. (1946). Spor göreneğın değil, bilginin eseri olmalıdır. *Ülkü Halkevleri Dergisi*, 6(36), 431-439.
- Yalman, A. E. (1938). Çöllerden kurtulmak için. *Tan*, 10 Temmuz, 1, 10.
- Yurtoğlu, N. (2020). II. Dünya savaşı döneminde Türk sporunun önemli bir kuruluşu; beden terbiyesi genel müdürlüğü (1939-1960). *Tarih Okulu Dergisi*, (XLIX), 4245-4278.
- Zonguldak yarışları. *Son Posta*, 2 Ağustos 1930, 4.

TEZLER

- Korkmaz, S. (2018). *Erken Cumhuriyet Döneminde Alman Spor Ekolünün Türk Spor Kültürünün Gelişimine Yansımaları*. Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Türkmen, M. (2012). *Siyasal Toplumsallaşma Aracı Olarak Beden Eğitimi ve Spor; İşçi Sporları ve Türkiye'deki Etkileri (1923-1938)*. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

DİJİTAL KAYNAKLAR

- 1946 Avrupa Güreş Şampiyonası (t.y.). https://tr.wikipedia.org/wiki/1946_Avrupa_G%C3%BCre%C5%9F_%C5%9Eampiyonas%C4%B1, Erişim tarihi: 19.04.2022.

- 1947 *Avrupa Güreş Şampiyonası* (t.y.). https://tr.wikipedia.org/wiki/1947_Avrupa_G%C3%BCre%C5%9F_%C5%9Eampiyonas%C4%B1, Erişim tarihi: 20.04.2022.
- 1949 *Avrupa Güreş Şampiyonası* (t.y.). https://tr.wikipedia.org/wiki/1949_Avrupa_G%C3%BCre%C5%9F_%C5%9Eampiyonas%C4%B1, Erişim tarihi: 19.04.2022.
- Türkiye Güreş Federasyonu Resmi İnternet Sayfası (t.y.). *Avrupa Şampiyonalarımız*. https://tgf.gov.tr/?page_id=50572, Erişim tarihi: 09.05.2022.
- International Olympic Committee Resmi İnternet Sayfası (n.d.). *London 1948 Medal Table*. <https://olympics.com/en/olympic-games/london-1948/medals>, Erişim tarihi: 09.05.2022.
- International Olympic Committee Resmi İnternet Sayfası. (n.d.). *London 1948 Wrestling Results*. <https://olympics.com/en/olympic-games/london-1948/results/wrestling>, Erişim tarihi: 09.05.2022.
- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Resmi İnternet Sayfası. (t.y.). *1948 Londra Yaz Olimpiyat Oyunları*. <https://olimpiyatkomitesi.org.tr/Olimpiyat-Oyunlari-Sporcu-Listesi/21>, Erişim tarihi: 24.04.2022.
- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Resmi İnternet Sayfası. (t.y.). *Londra 1948 Madalya Dağılımı*. <https://olimpiyatkomitesi.org.tr/Ulke-Madalya-Listesi/21>, Erişim tarihi: 24.04.2022.
- Tarhan, A. (2017) *Serbest Güreşte 4 Kez Avrupa Takım Şampiyonuyuz*. <https://www.marasmanset.com/serbest-gures-te-4-kez-avrupa-takim-sampiyonuyuz-makale,1121.html>, Erişim tarihi: 19.04.2022.

EXTENDED ABSTRACT

This paper addressed the sports activities during the İnönü period after the Second World War. This study was conducted for two reasons. First, although there is a large body of research on many topics related to the post-war period, there is no research into the sports activities of the İnönü period. Second, sports played an important role in human health and national defense at that time in Türkiye.

Sports activities and actions under the General Directorate of Physical Training (GDPT) after the Second World War were based on tables and numerical data. Sports competitions and achievements during the İnönü period constituted the

basis of this paper. The data were collected from first-hand sources. The results are as follows:

The General Directorate of Physical Training was established on June 29, 1938, by Law No. 3530. As an institution where sports activities were carried out, the GDPT continued to fulfill its mission after the Second World War. The institution needed financial support to sustain its activities. Therefore, it was obliged to receive aid from the general budget and the revenues of special provincial administrations and municipalities. The institution received more than five million liras from the general budget alone between 1946 and 1950. The Physical Education and Sports Council held between February 18 and 23, 1946 was a critical step to address the sporting problems of that period.

After the Second World War, the government supported athletics, wrestling, football, shooting, cycling, boxing, fencing, sports games, water sports, scouting, gymnastics, mountaineering, and skiing. This support led to significant increases in the number of licensed clubs and athletes, as evidenced by the 186.74% increase in the number of licensed clubs and 1,674.91% increase in the number of athletes in various branches between 1942 and 1947.

During the İnönü period, foreign coaches and experts were invited to Türkiye to promote sports. Government policies focused on advancing sports helped Türkiye get significant achievements in international competitions. On October 22, 1946, Turkish wrestlers won three gold, two silver, and two bronze medals at the European Freestyle Wrestling Championships held in Stockholm, Sweden. In this way, Türkiye won the freestyle European team championship for the first time.

Turkish wrestlers won seven gold and one silver medal at the Freestyle European Wrestling Championships held at the Lütü Kırdar Congress and Exhibition Palace between June 3 and 5, 1949. Thus, Türkiye became the European champion once again.

Turkey made another breakthrough at the 14th Summer Olympic Games held in London between July 29 and August 14, 1948. Fifth-eight athletes in six disciplines participated in these Olympic Games. Turkish wrestlers won six gold, four silver, and one bronze medal, while the athletes secured one bronze medal. These medals moved Turkey up to seventh place in the Olympics.

The institutions and staff of the İnönü era supported sports, leading to an increase in the number of athletes and licensed clubs in wrestling, boxing, soccer, water sports, sportive games, and athletics. This was also instrumental in the birth of a new sector.

İnönü Döneminde Türkiye’de Spor: İkinci Dünya Savaşı Sonrası...

Türkiye gave importance to sports and had achievements in national and international competitions, which paved the way for its international recognition. Moreover, the Turkish flag was raised, and the national anthem was recited many times during the competitions. In this way, the Turkish nation was filled with nationalistic sentiment and felt united.